

Glasilo Jugoslovanske kmetijske zveze. — Cena 38 Din za celo leto. — Za izposojilništvo 60 Din. — Posla-
 zna številka 1 Din. — V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. — Izhaja vsako ardo ob 6 zjutraj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu „Domoljuba“, narečnina
 reklamacije in inserati pa Upravištvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Kopitarjeva ulica štev. 6.

Narodni poslanec Vladimir Pušenjak:

Pred novimi gospodarskimi zakoni.

Znižanje davkov bo znašalo 130 milijonov dinarjev. — Pripravlja se zakon, da se državna podjetja, zlasti železnice postavijo na trgovsko podlago. — Izdelana je cela vrsta kmetijskih zakonov.

Izvanredni politični dogodki v mesecu aprilu, katerih posledica je bil razpust Narodne skupščine in volitve, so onemogočile smotreno gospodarsko delo, za katero je dobila vlada v finančnem zakonu dalekosežna pooblastila. Obžalovati moramo, da je šlo v izgubo več ko pol leta dragocene- ga časa, osobito moramo to obžalovati radi tega, ker se je onemogočilo sprejetje novega davčnega zakona, kateri bi izenačil davke v celi državi in omilil pretirano davčno breme v Sloveniji.

Predsednik vlade in člani vlade so ob času volitev razvijali program gospodarskega dela bodoče narodne skupščine, program, katerega odobravamo tudi zastopniki SLS; ni ostalo samo pri obljubah, temveč vlada je takoj po volitvah pričela z delom. Brez pretiravanja lahko trdim, da je sedanja vlada pripravila toliko zakonov in uredb in to v kratkem času, kakor do sedaj nobena druga vlada.

Odbor za red in varčevanje.

Kaj namerava vlada v bližnji bodočnosti ukreniti, v katerem pravcu hoče usmeriti gospodarsko zakonodajo? Za uspešen razvoj gospodarstva v naši državi se namerava sledeče:

1. V prihodnji seji finančnega odbora se bo izvolil državni odbor in pretresala uredba o gospodarskem svetu. Spomladi se je sicer izvolil državni odbor, a radi nezdravih političnih razmer ni prišlo do delovanja tega odbora. Kak delokrog bo imel državni odbor? Njegov namen je spraviti državno gospodarstvo v red in uvesti razumno varčevanje v vseh panogah državne uprave in državnega gospodarstva.

Gospodarski svet.

V smislu čl. 44. ustave bi se moral ustanoviti gospodarski svet za izvedbo socialnega in gospodarskega zakonodavstva. Sedem let je minilo, odkar je bila sprejeta ustava, a gospodarskega sveta še nimamo; radi tega se ne smemo čuditi, ako ni pri-

nas razumevanja za socialno in gospodarsko zakonodajo. Gospodarski svet, kakor je zamišljen po uredbi, ne odgovarja sicer našim zahtevam, pozdravljamo ga le kot pričetek in upamo, da se bo izpopolnil tako, da bo postal važen činitelj pri ustvarjanju socialne in gospodarske zakonodaje.

Stojimo pred zakonom o izenačenju davkov.

2. Izdelana je uredba o izenačenju in znižanju neposrednih davkov, katera bo nekoliko omilila pretirana davčna bremena v nekaterih pokrajinah, vrše se zadnje priprave za enotno organizacijo davčnih oblasti v celi državi, za spremembo načina predpisa in pobiranja davkov. Da se more izvesti pravo izenačenje davkov v celi državi, je glavni predpogoj: enako postopanje pri predpisu in pobiranju davkov v celi državi. Šele, ko bo to izvedeno, bo mogoče odstraniti kričečo krivico glede obdavčenja posameznih pokrajin in to potom novega zakona o neposrednih davkih, kateri se bo kmalu predložil narodni skupščini v pretres in odobrenje. O uredbi glede davkov in o enotni organizaciji davčnih oblasti bom poročal v posebnem članku. V uredbi predloženo znižanje bo znašalo okrog 130 milijonov dinarjev na leto in stopi v veljavo 1. jan. 1928.

Državna podjetja se morajo voditi trgovsko.

3. Državna podjetja, kakor železnice, rudniki, šume, tovarne, posestva itd. končujejo leto za letom svoje poslovanje z znatnimi izgubami. Izguba železnice same znaša zadnje leto nad 1 milijardo Din. Glavni vzrok izgub je negospodarska uprava teh podjetij, katerih ne vodijo strokovnjaki po trgovskih načelih, temveč nestrokovni uradniki, nezadostno nadzorstvo, nesrečen zakon o državnem računovodstvu, slab način prodaje izdelkov in pridelkov, nezadostna obratna glavica in premala skrb za potrebne investicije (nabava stro-

jev in obratnih sredstev, izpolnitev obratovališč itd.). Vsa ta podjetja treba postaviti na trgovsko podlago, kakor pravimo: komercijalizirati, kar bo povzročilo, da bo država imela znatne dohodke od navedenih državnih podjetij. Pripravlja se uredba o komercijalizaciji državnih železnic, o kateri bodo razpravljali meseca decembra zastopniki gospodarskih krogov, izdelana je uredba o komercijalizaciji šum in rudnikov.

Kaj dobijo oblastne skupščine.

4. Vse posle, ki se tičejo kmetijstva, zdravstva in javnih del, treba da prevzamejo oblastne skupščine, katerim se morajo i odstopiti potrebni krediti za pospeševanje kmetijstva, vzdrževanje bolnic in drugih zdravstvenih ustanov ter vzdrževanja obstoječih cest in gradnja novih cest. Do 15. novembra t. l. se bo oblastnim skupščinam javilo, kateri posli se jim bodo prepustili in kateri krediti odstopili, da bodo mogle sestaviti proračun za prihodnje leto. Prav živahno delo pričakujemo od oblastnih skupščin, ko bodo prišle v položaj, da razvijejo svojo delavnost v smislu zakona o samoupravah.

Zakoni za napredek kmetijstva.

5. Kmetijsko ministrstvo se zaveda tega, da se do sedaj ni dovolj pažnje posvečalo kmetijski zakonodaji, da je nedelavnost tega ministrstva eden izmed vzrokov poljedelske krize. Vsem je še živo v spominu, koliko zakonov je našteval g. Pucelj, ki je več kot dve leti vedril in oblačil v kmet. ministrstvu, a v razpravo v narodni skupščini ni prišel — nobeden. Sedanji minister bo v kratkem predložil zakon o melioracijah, zakon o hudoornikih, zakon o kužnih boleznih, misli se resno na spremembo zakona o kmetijskem kreditu. Več o teh in drugih zakonih, ki se pripravljajo, v posebnih člankih.

Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
 v Ljubljani, poleg hotela „Union“.
Obrestovanje najugodnejše.
 Posojila proti vknjižbi na posestva, proti poroštvu i. t. d.

Avstrija hoče kljubovati.

Avstrija je zvišala carino za naše kmetijske pridelke in živino. — S tem je udarjen naš kmet. — Naša vlada bo nastopila proti.

Belgrad, 6. novembra 1927.

Med našo državo in Avstrijo se bodo prihodnji teden pričela pogajanja za novo trgovinsko in gospodarsko pogodbo. Ta pogodba bo določala, katero blago in pod kakimi pogoji bomo smeli v bodoče prodajati oziroma pošiljati čez mejo in katero blago in po kakih carinah bomo lahko iz Avstrije uvažali k nam. To vse je za naše kraje, osobito za celo Slovenijo in prav posebej še za našega kmeta velikanske važnosti. Za naše kraje je Avstrija dežela, katera rabi največ naše živine, največ vina in sadja. Ako nam je meja na sever zaprta, je naš kmet in tudi delavec izgubljen. Ker je stara pogodba med obema državama že jeseni potekla, se mora napraviti nova.

In kaj počenja sedaj sosedinja Avstrija? Še predno so se začela nova pogajanja z našo državo, že je povišala carino na kmetijske pridelke, katere posebno iz Slovenije pošiljamo preko meje v Avstrijo. Na živino je zvišala Avstrija carino tako visoko, da bo v bodoče nemogoče pošiljati našo živino v Avstrijo. Tudi uvoz vina in sadja hoče Avstrija onemogočiti iz naših krajev. Naša vlada tega početja ne bo mogla mirno gledati in bo seveda morala Avstrijem naložiti kot protitež višje carine na industrijske izdelke. Morda se bo Avstrija na ta način vendarle spametovala in bo dovolila, da bo mogel naš kmet vsaj po dosedanjih carinah pošiljati živino in drugo poljedelsko blago v Avstrijo. Mislimo, da bodo avstrijski državniki tako razsodni in bodo uvideli, da je vendarle Avstrija preslaba, da bi začela z našo državo carinsko vojsko.

Da ne bodo naši ljudje mislili, da se nihče ne briga v tem težkem času za naše pravice, povemo, da so naši poslanci takoj, ko so zvedeli za nakano Avstrije, storili potrebne korake in so našo vlado in njene zastopnike pri pogajanjih z Avstrijo opozorili na naše zahteve. V imenu Jugoslovanskega kluba so dne 5., 6. in 7. novembra poslanci Hohnjec, Pušenjak, Škulj in Zebot obiskali v Belgradu dotične člane komisije, ki bodo sodelovali pri teh važnih pogajanjih. Ako bodo Avstriji še naprej kljubovali v našo škodo, bo pač naša vlada tudi morala pokazati več odločnosti proti Avstriji. Našim ljudem pa svetujemo, da so popolnoma mirni. Saj se nobena juha ne je tako vroča, kakor se skuha...

—t.

Kako odstranite iz perila rjaste madeže?

Rjasti madeži se močno odrgnejo z mešanico iz citronovega soka in soli in splaknejo s toplo vodo. Nato se dotične dele namill z milom ter ponovno temeljito izpere. Pomnite, da pri tem lahko uporabljate samo

GAZELA-milo.

PODPISANI IZJAVLJAVO, da je bilo najino gorvojenje o Alojziju in Andreju Tertnik iz Zadvora radi nepoštenosti neresnico Marija in Anzela P.

Kaj je novega v Belgradu.

Veliko pozornost je vzbudil v Belgradu prihod glavnega ravnatelja velike angleške banke, pri kateri hoče vlada najeti veliko posojilo za gradbo novih železnic. Za nas je najbolj zajemljiva njegova izjava, da se bo naše gospodarsko življenje moglo razviti šele, ko se bodo davčna bremena primerno znižala. Zakaj previsoki davki vsako gospodarstvo duše in tlačijo.

Zelo se odobrava po vsej državi, da stojimo pred podpisom prijateljske pogodbe s Francijo. Na ta način imamo zaslonbo v eni najmočnejših evropskih držav in krepko protitež proti italijanski pohlepnosti in izzivalnosti. Pogodba se podpiše v teh dneh v Parizu. Zunanji minister je že odpotoval na Francosko, kjer bo slovesno sprejet.

Vlada stoji dosedaj še trdno. Radić, ki je napisal dolgo obtožnico proti ministrskemu predsedniku Vukičeviću, je pri glasovanju propadel s 84 proti 168 glasovi. Radić je med govori poslancev tako na gosto otepal z raznimi psovkami, da je moral predsednik Perić prekiniti sejo in je Radić dobil oster ukor. Silno pa je bila poparjena opozicija, ko je muslimanski poslanec našteval nasilstva, ki jih je uganjala Radićeva stranka v volilni borbi.

Dr. Kulovec je sklical odbor za pomoč pasivnim krajem in brezposelnim. Na sejo so prišli kmetijski in železniški minister ter ministra za socialno politiko in javna dela.

Kmetijski minister je obrazložil svoj program in navedel zakone, ki jih je izdelal in načrte, ki jih pripravlja. Za olajšanje krize in odpomoči pasivnim krajem se bo predložil zakon o melioraciji zemljišč in o kreditih vodnim zadrugam. Prvi del kreditov za ta dela bo znašal 600 milijonov dinarjev. Pripravljeni so še sledeči zakoni: zakon o preskrbi s pitno vodo posameznih krajev, zakon o uravnavi rek in hudournikov, zakon o pospeševanju živinoreje, o zavarovanju živine, o zavarovanju proti toči in drugi.

Železniški minister je govoril o graditvi železnic, s čemer se bo zaposlilo prebivalstvo v pasivnih krajih. Izjavil je, da bo dobil do 1. junija 1928 za ta dela 200

milijonov. Pri tem se bo zaposlilo 23.000 delavcev. Njegov celokupni načrt znaša 9 in pol milijarde dinarjev.

Popoldne je podal poročilo minister za javna dela. Izjavil je, da bodo do 1. januarja v njegovem področju na razpolago razna dela, kakor pri graditvi novih potov, cest in mostov. Za popravilo starih cest in mostov bo dobil iz sedanjega proračuna in dveh dvanajstin okrog 200 milijonov Din.

Minister za socialno politiko dr. Gosar je podal poročilo o razdelitvi kreditov, ki so namenjeni za podporo prebivalstvu v pasivnih pokrajinah.

Delo slovenskih oblastnih odborov.

5. t. m. so bile sklicane vse oblastne skupščine v državi na zasedanje.

Ljubljana.

Novi poslanci. Spremenili so se trije žerjavovski poslanci. Dr. Kramer in Urek sta bila izvoljena v narodno skupščino, Zebal pa je prišel v konkurz. Namesto njih so prišli tržiški župan Lončar, gostilničar Bogovič iz Brežic in K. Mayer z Vrhnike.

Nato je predsednik oblastnega odbora podal poročilo o delu. Kratko povzeto je povedal tole:

Kmetijstvo. Razne kmetijske ustanove: šole, drevesnice, trtnice, melioracije, mlekarska šola v Škofji Loki itd. preideje s 1. aprilom pod oblastno samoupravo. Za vzdrževanje teh je oblastni odbor predložil ministru proračun 18 milijonov dinarjev, ki jih tudi mora odstopiti država.

Zdravstvo. 7. septembra so vse državne bolnice prešle v last samouprave. S 1. oktobrom je oblast prevzela tudi okrožne zdravnice. Ministrstvo za zdravje se je zavezalo, da bo odstopilo tudi vse vire potrebnih dohodkov s 1. apr. 1928. Sedanjil zavodi, tako bolnice kot umobolnice, so veliko premajhni. Na Studenci je prostora za 250 bolnikov, je jih pa nad 900. Oblastni odbor je stopil v zvezo z mariborsko oblastjo, da bi se skupno uredila oskrba, kar bi bilo ceneje. 9. oktobra je oblastni odbor prevzel ljudsko zdravilišče na Golniku.

Predlogi. Oblastni odbor in poslanci postavili mnogo gospodarskih predlogov, ki bodo prišli na vrsto na prihodnjem zasedanju. Na tem zasedanju se je le izvolil skupni uredbeni odbor ljubljanske in mariborske oblasti, da bodo uredbe za obe oblasti enake in

davek na vstopnice ljubljanske opere. Poslopje razpada, oblastni odbor nima denarja, da bi mogel popravljati, kmetijsko ljudstvo tudi ni dolžno prispevati za opero, zato je potrebna taksa na vstopnice razen pri dijaških, delavskih in ljudskih predstavah. Proti temu davku so zelo govorili žerjavovel, glasovali pa so zanj SLS in kmetijci.

Maribor.

Novi poslanci. Odstopili so dr. Gorčan, Martin Napast in Petejan. Na njihovo mesto so stopili: prof. Cestnik (SLS), Iv. Hočevar in And. Čanžek (socialist).

Predsednik oblastnega odbora dr. Leskovar je poročal med drugim:

Regulacija vodá. Za to je dovolil oblastni odbor za letos 500.000 Din, za drugo leto pa je predvidenih 5 milijonov. Za Voglajno in Hudinjo so načrti že izvršeni in bo stalo 1 milijon Din. Mislinja se je začela regulirati, oblastni odbor je prispeval 300.000 Din. Delo se je začelo tudi že pri reki Meži na Koroškem. Za popravo ceste Luče—Solčava je oblastni odbor prispeval 50.000 Din. Nadaljnji pregledi nevarnih rek se še vršijo.

Nove ceste. Oblastni odbor gradi več novih cest, več pa jih trasira. Cesta Lesično—Prevorje—Kv. Urban, St. II—Veljka. Gradile se bodo ceste Sv. Jurij ob j. ž. mimo Kalobja do Marije Dobre, potem Zibika—Pristava—Stranje, Stopre—Črnožiče. Dale so se znatne podpore za občinske ceste.

Zdravstvo. Oblastni odbor je prevzel zdravilišči v Rogaški Slatini in Dobrni. Za bolnice in hiralnice je v proračunu 1.700.000 Din. Napravljen se je porodniški oddelek v mariborski bolnici. Vrše se z državo pogajanja za prevzem bolnic, hiralnic in okr. zdravnikov. Ministrstvo za zdravje je priznalo oblasti letno 8 milijonov in pol prispevkov.

Kmetijstvo. Skoraj vsi posli iz te stroke so prešli na samoupravo. Prenos se izvrši najbrže 1. aprila 1928. Za mariborsko oblast pride v poštev vinarska in sadjarska šola v Mariboru, šola v St. Jurju, Rakičanu, saradniki v Dramljah, Kapeli, Vukanovcu in Ptuj. Predsednik izkazuje, koliko je odbor storil že sedaj za premovanje konj, licencovanja bikov, nakup plemenite živine, za poučna potovanja, tečaja, širjenje kmetijskega pouka, pomoč pri živinskih boleznih i. dr.

Kaj pišejo nasprotniki.

»Slovenija je siromašno dežela in zato tembolj občuti davčne krivice,« toži žerjavovski tednik. Dobro! Toda, ko ste bili vi žerjavovci v vladi, ste nalagali Sloveniji vedno večje in večje davke, olajšave pa niste prinesli svojemu narodu nobene. Slovenske kmete, ki so tožili o revščini, ste nazivali protidržavne elemente. V št. 13. »Domovina« z dne 31. marca 1922 pa ste grozili: »Ako govori kdo o tem, da smo Slovenci v Jugoslaviji zastavljeni, laže v svrhu hujskanja proti državi.« »Domovina«, povej, ali je bilo tako ali ne?

»Ni vam treba na dolgo razlagati, da že dovet lot plačujejo prečanski kraji znatno večje davke, kakor Srbija in Črna gora,« piše »Domovina«. Resnica! Toda povejte nam ljubi žerjavovci, kdo pa je bil skoraj vseh teh devet let v vladi? Ali ne vi? Zakaj pa niste vso to dolgo dobo ničesar storili za izenačenje davčnih bremen?

»Že številne kmetije so prišle na boben, največ zaradi neizmernih davčnih bremen,« trdi »Domovina«. — Čudno, da ste žerjavovci šele sedaj, ko ste izven vlade, takih misli. Ko ste pa bili v vladi in imeli

moč, da kaj koristnega storite za ljudstvo, je pa ravno »Domovina« trdila, »da radi davčnih terjatev ni še nihče obubožal.« Povej, »Domovina«, ali si pisala tako ali ne?

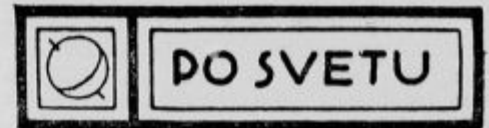
»Radikali, zastopniki Srbije, bodo pač z vsemi sredstvi skušali zavladačiti davčno izenačenje, katero bi se moralo že davno izvršiti,« pravi »Domovina«. — Mi pa trdimo: radikali so marsičesa krivi, vsega pa tudi ne. Brez pomoči žerjavovcev bi nikdar ne bili mogli vladati, zato je jasno, da ste vi, žerjavovci sokrivi vseh zlih dejanj. Bilo vam je več za moč, da ste svoj narod lahko trpinčili, kakor da bi mu pomagali in zlasti izenačili davke. To je žalostna, a čista resnica. Sedanja vlada je šla v volilni boj z geslom »izenačenja davkov« in — zmagala. In to bo tudi izvršila. Žal, da vprav žerjavovci v zvezi z radičevci skušajo ovirati sedanjo vlado pri njenem delu. Pa naj bodo žerjavovci pripravljeni, da bo sedanja vlada kljub žerjavovcem in radičevcem izvedla izenačenje davkov.

»Zakaj ne zahtevate namesto neznatnih drobtin, izenačenja in našim gospodarstvom prilikam odgovarjajočega omiljenja bremen po vsej državi,« nas vprašuje »Domovina«, ki je seveda pozabila, da so naši poslanci že davno in ponovno vse to zahtevali. Gotovo je pa tudi, da pride do omiljenja in tudi izenačenja davčnih bremen in sicer tem preje, čim bolj bodo žerjavovci potisnjeni v zasluženo ozadje.

»Zahtevajte, da se uvedejo tudi pri nas srbijanski davki,« nam svetuje »Domovina«. — Imeli ste žerjavovci mnogo let to priliko, zakaj pa vi niste uvedli srbijanskih davkov? Naši poslanci se bodo že potrudili, da bo davčno vprašanje urejeno v ožljah ljudstva, ne pa, da bi vpeljali še kaka nova srbijanska davčna bremena.

»Devet let je bilo dovolj časa za izenačenje pravice in dolžnosti vseh državljanov od Vardarja do Triglava,« vzklika koncem tozadevnega članka »Domovina« in s tem tudi sama priznava, da žerjavovci, dasi so se grelj v vladi skoraj vso povojno dobo, niso glede znižanja in izenačenja davkov storili ničesar.

Reševanje davčnega vprašanja. Finančni minister sedanje vlade je izdal načrt davčne uredbe, po kateri naj se do končne rešitve davčnega vprašanja omilijo davčna bremena. To bi bil že dober korak k zmanjšanju gospodarskih težav. Ne prikrivajmo si namreč, da se popolno izenačenje ne more brez težkih gospodarskih posledic za gotove kraje in njih prebivalce izvršiti kar čez noč. So siromašni kraji v Črni gori in morda tudi drugod v državi, kjer bo treba gospodarski položaj prebivalstva z gotovimi ukrepi gospodarsko dvigniti, da bodo davkoplačevalci sploh mogli redno oddajati državni blagajni, kar ji gre. To naj ve vsak in tudi »Domovina«, ki ji ni všeč, da se davki za enkrat znižajo v vsej državi, ampak hoče imeti naenkrat vse mogoče in nemogoče

Minister na zatožni klopi.

Pri nas se težko spravi minister na zatožno klop. Patopanje zoper ministra je tako otežkočeno, da dosedaj še ni bil noben minister primoran sestiti na zatožno klop, čeprav so v narodni skupščini že večkrat opozicijske stranke obtožile kakšnega ministra. V Grčiji pa je to drugače. Tam tudi z ministri ne poznajo usmiljenja. Znano je, da so po prevratu več bivših ministrov obsodili na smrt in jih tudi res ustrelili. Pa tudi pozneje so nove vlade, ki so se z vojaško silo polastile državnega krmila, takoj obračunale s svojimi tekmecl in jih vtaknil v ječe, če niso pravočasno pobegnili. Enaka usoda je zadela bivšega državnega predsednika Pangalosa, ki že dolge mesece preiščuje v ječi minljivost svoje slave. Sedaj so pa sestavili obtožnico zoper njega in prej mogočni državni predsednik bo moral pred stroge sodnike. Tožijo ga, ker je narodno skupščino protustavno razgaljal in sebe oklical za diktatorja, ker je odstavil prejšnjega in sedanjega državnega predsednika Konduriotisa ter je volitve izvedel s strahovitim nasiljem in ker je veliko število grških politikov vrgel v ječo ter ustavil mnogo listov nasprotnih strank. Kakor kažejo dosedanje skušnje na Grškem, Pangalos nima pričakovati ravno mile sodbe.

Trgovinska pogodba z Grčijo. Že bivši grški državni predsednik Pangalos je sklenil z našo državo trgovinsko pogodbo. Ta pa ni stopila v veljavo, ker so Pangalosa pregnali in zaprli, nova grška vlada pa s to pogodbo ni bila zadovoljna. Pričela so se z našo državo nova pogajanja, ki so se uspešno končala. Zastopniki obeh držav so že podpisali pogodbo, po kateri je urejeno trgovanje med obema državama ter sploh ves obmejni promet. Posledica te pogodbe bo pa tudi okrepitev prijateljstva med našo državo in Grčijo, kar bo gotovo obema državama v korist.

Spori med avstrijskimi socijalnimi demokrati. Mnogi avstrijski socijalni demokrati so se že naveličali dolgotrajne opozicije in nagajanja vladi, ki pod vodstvom dr. Seipla vsa povojna leta dokaj srečno vodi usodo Avstrije. Sklicali so zato strankino zborovanje na Dunaju. Nekateri voditelji so govorili za to, da se neha z nagajanjem in da tudi socijalni demokrati vstopijo v vlado ter prevzamejo del vladnih bremen bremen na svoje rame; drugi pa so zagovarjali še nadaljno nagajanje in nerganje. Pri glasovanju jih je bilo več za drugi predlog, tako, da bodo ostali še nadalje v brezplodni opoziciji. Izključeno pa

stvari, samo da lahko zabavlja in hujska. Ne bo uspeha, kajti slovenski narod je žerjavovce že bridko preizkusil, zato dobro pozna njih lepe besede in obljube, pa tudi nji hdejanja. Žerjavovskemu delu za narod je namreč še vedno sledil neizogiben gospodarskih krah.

ni, da bodo treznejši socijalni demokratje zapustili prenapete kričaje in ponudli vladi svoje sodelovanje. S tem bi prišlo v stranki do razkola. Seveda je pa sodelovanje socijalnih demokratov v vladi odvisno od vodje krščansko-socijalne stranke dr. Seipla, ki je dovolj močan, da bo tudi v naprej lahko krotil prenapete socijalno-demokratske nagajivce in brez njih vladal.

★

V sosedni Romuniji imajo še vedno mnogo opravka s pregnanim princem Karlom, ki se nikakor ne mara odreči prestolu. Veliko zanimanje vlada za sodno razpravo, na kateri bodo sodili Karlovega odposlanca Manoilesea. Za zagovornika se je ponudil general Avarescu, ki je velik prijatelj princa Karla in je te dni zopet v senatu ostro nastopal proti vladi, in ji je očital, da je kršila ustavo, ko je pozvala 5 letnega princa Mihaela na kraljevi prestol. Pravijo, da Karla tudi Italija podpira.

★

d Desetletnica boljševiške Rusije. 7. t. m. je preteklo deset let, odkar so ruski boljševiki izvedli v Petrogradu revolucijo, vrgli vlado, zasedli vsa uradna poslopja, zrevolucionirali fronto ter tako v enem dnevu napravili končnoveljavnen konec carstvu, ki je tekom zgodovine toliko in tako grdo grešilo nad ruskim narodom. Vsi grehi in vsa nasilstva narodov se v stoletjih, če ne preje, maščujejo. Res pa je, da nedolžna kri pod boljševiško vlado ni nič manj tekla, pač pa še v veliko večji meri in v kratki dobi 10 let. Tudi to nasilje, ki ga v zgodovini ne poznamo para, bo našlo svojega maščevalca. Rusija sedaj z veliko reklamo obhaja desetletnico svojega boljševiškega gospodstva. Če bo prišlo do 20-letnice, je vprašanje. Gotovo pa je, da se bo boljševizem v nadaljnjih 10 letih še bolj spremenil, kot se je v preteklih desetih letih.

★

Diktatura na Poljskem. Pravi gospodar Poljske je danes general Pilsudski. Parlament nima skoro nobene moči, ker je po načrtu Pilsudskega prenesel veliko svojih pravic na predsednika. Zato se Pilsudski z njim lahko igra. Te dni ga je sklical, ker je bil v to po ustavi dolžan, a ga je takoj odgodil, tako, da poslanci sploh niso prišli do besede.

★

Zmaga delavske stranke na Angleškem. Pri občinskih volitvah je delavska stranka zelo napredovala, dočim so vladni konservativci mnogo izgubili.

Najvažnejša stvar

za vsako gospodinjstvo je milo »GAZELA«. S tem čudovitim milom se ne pere samo perilo z največjim uspehom, temveč se z njim lahko tudi pomaga v takih slučajih, ko gospodinja ne ve, kako naj ta ali oni madež spravi iz perila. Gospodinja, zasledujte pazno naše nadaljnje vesti.

AVTOBUS vozi redno na progi Brezovica—Ljubljana. Cene, ure in postajališča med potjo so razvidna na voznem redu. — Glavna postaja Brezovica pri g. Velkavru. Postajališče v Ljubljani, Rimska cesta. »Pod staro lipo«. — Se priporoča

KERŠIČ IVAN.

NOVIČAR

d Zveza kulturnih društev in oviranje šolske službe božje. Žerjavovci so zagnali te dni po svojem časopisju velik krik, ker je policija na temelju zakona prepovedala njihovi »Zvezi« prirejati kinematografske predstave v času, ko ljubljanska mladina še ne odpravi svoje nedeljske verske dolžnosti. »Domovina« piše o »nečuvnem klerikalnem napuhu«, čeprav je jasno, da je tudi za žerjavovsko kulturno delo od pol enajstih dalje časa dovolj in tudi denarni uspeh ne izostane, posebno če bodo »klerikaleci« še nadalje trpeli, da bo učiteljstvo ljubljanskih šol, hočeš-nočeš, na podlagi šolskim upraviteljstvom poslanih okrožnic žerjavovske kulturne zveze prisiljeno, priporočati učencem obisk teh — prireditev.

d Zmaga SLS v trgovski in obrt. zbornici. Do sedaj, ko to pišemo, je bilo v zbornici prešteti 14.885 glasov za obrtni oddelek. Za Ogrinovo listo (SLS) je bilo do sedaj oddanih 10.034 glasov, za Rebekovo (žerjavovsko in radičevsko) pa 4764. Preostane še 3817, ki še niso pregledani. Kakor sedaj kaže, bo v celi zbornici naših (z Jelačinovimi vred) 32 mandatov, nasprotnih pa 16.

d Konkurz Slavenske banke še ni končan. Upniki so razdeljeni v dve vrsti. V prvo vrsto, ki bo dobila izplačano vse, spadajo uslužbenci razen dveh ravnateljev, ki zahtevata odpravnine 3 in pol milijona dinarjev, dalje država za davke za tri leta nazaj, ter stroški konkurza, ki to pot niso zelo veliki. Vsi ostali upniki dobijo to, kar bo ostalo, v odstotkih. Zgoraj omenjena ravnatelja ne bosta dobila nič, ker jih je nastavila dunajska Länderbanka, ne pa Slavenska.

d Zadrufni tečaj, ki bo trajal 6 mesecev, se je začel pretekli petek. Obiskuje ga 43 kmetskih fantov.

d Za župana v Naklem je bil izvoljen g. Janez Marinšek, odločen pristaš SLS.

d Kon. svetnik Janez Kalan se je pretekli teden zopet vrnil na Vestfalsko k slovenskim rojakom, kjer zopet ostane dalj časa.

d Halje za poštne uradnice. Ministrstvo pošt je odredilo, da morajo vse uradnice in zvančnice nositi v službi črne halje, ki morajo segati najmanj 20 cm čez kolena. Imeti morajo dolge rokave in morajo biti zaprte okrog vratu.

d Umrl je 6. t. m. v ljubljanskem Leonišču profesor šentviške gimnazije g. dr. Jože Kržišnik, star 55 let. Bil je profesor zgodovine in zemljepisa ter v svoji stroki temeljito izobražen. Spisal je tudi več knjig. Kot duhovnik je ob nedeljah rad in veliko pomagal po raznih farah. Pokopan je bil 9. t. m. v Št. Vidu nad Ljubljano.

d Umrl je v Višnji gori upokojeni župnik g. dr. Janez Mauring, star 63 let. Preden je šel v pokoj, je bil župnik na Igu.

d Umrla je v Ljubljani po dolgi, zavratni bolezni gospa Milena Žerjavova, žena g. poslanca dr. Žerjava. Stara je bila šele 88 let.

d Neumnost — posledica nevednosti. 30. okt. je bila nekje pri Jesenicah na Dolenskem svatba. Fantje so prišli voglarit. Ko so se ga nekoliko nalezli, so se začeli ravsati. Končno se je nekdo svojega močnejšega tekmeca skušal znebiti na ta način, da ga je zabodel z nožem v hrbet ter mu zadal globoko rano. Namesto da bi ga ljudje takoj s čisto cunjjo pravilno obvezali, so mu namašili v rano — konjske fige, da bi mu ustavili kri. V bolnici so ugotovili, da je rana še bolj nevarna, ker je bila zastrupljena s konjskim blatom. — Če ljudje nič ne bero, pa nič ne vedo in delajo škodo. Za alkohol ni škoda kovača, za dobro branje pa je škoda dinarčka.

d Izobrazba samaritanov. Slovenski narod je usmiljenega srca in raj pomagava v nesreči. Večkrat pa ljudje v hipni zmedenosti in nevednosti nesrečo še povečajo in pospešijo katastrofo. Nujna potreba je, da se prirejajo poučni tečajji za prvo pomoč v slučaju nenadne nesreče. Taki tečajji se naj bi vršili v mestih in v večjih industrijskih krajeh, kjer je zaposlenih mnogo delavcev pri nevarnem delu. Krajevni odbor Rdečega križa v Trbovljah je že začel s tečajem, v katerega se je vpisalo 61 moških in 58 ženskih tečajnikov.

d Vpokojeni g. župnik, ki je potom »Domoljuba« iskal namestitve pri kakšni podružni cerkvi, ki potrebuje duhovnika, naj nam pošlje svoj naslov.

d Avtomobil je zgorel. Nad Kranjem na gaštejskem klancu se je šestdesetni avtomobil Jugoslovske, v katerem se je vozila neka hrvatska družina, nekaj pokvaril. Med popraviljanjem motorja pa se je vnel bencin in avto je začel goreti. Potniki so hitro izstopili, avto pa je popolnoma zgorel.

d Požar je uničil pri Sv. Križu pri Rogiški Slatini s pridelkom popolnoma založeno gospodarsko poslopje g. nadžupnika Korošca. Ogenj je bil podtagnjen.

d Požar v Sneberjih pri Igu je uničil v ponedeljek 31. okt. zvečer posestnikom Marinčku in Stefančiču skedenj, kozolec, vso ajdo in vse seno. Stefančiču je zgorela tudi vsa koruza, katero je imel obešeno v svojem kozolecu. Oba sta mala in revna posestnika, Stefančič je ravno lani z dolgom postavil nov kozolec. Priporočata se usmiljenim srcem! Darove sprejema župni urad v Želimlju, p. Studenec pri Ljubljani.

d Nogomet podivja. Najbolj surova igra je brez dvoma nogomet. Vsaj pri nas. Z neprestanim branjem razvija v igralcu vse divjaške nagone in če ni igralec mož precejšnje srčne kulture, ga nogomet le podivja. Koristi pa v srčnem oziru nikomur. Zato je n. pr. orlovska organizacija odločna nasprotnica nogometa in ga, dasi goji tudi sport, v svojih odsekih ne pusti uvajati. Pretekli teden se je menda zgodilo v Trbovljah, da sta igrala dva kluba. Ker sta bila dva člana radi surovosti izključena od nadaljnje igre, je občinstvo, na katero igra prav tako slabo vpliva kot na igralca,

vdrla na igrišče in se je razvil precejšen pretep.

d Zopet alkohol. Na praznih Vseh svečih zvečer je prišla v neko gostilno v Dobu pri Domžalah že pijana družba moških in žensk. Gostilničar jim ni hotel dati pijače, ker je pijanim ljudem dajati pijačo prepovedano. Spravil je družbo iz hiše ter vrata zaprl. Družba pa je postala nasilna ter je nekdo začel s kolom tolči po oknih. Gostilničar pa je nato s samokresom ustrelil skozi okno ter zadel neko žensko v glavo. Prepeljali so jo v ljubljansko bolnico. — Drugič menda ne bo več hodila v pijani družbi.

d Tako je treba. Dva pijana možakarja sta se v soboto 31. okt. hotela peljati z vlakom iz Brežic v Litijo. Postajenačelnik pa jima ni hotel dati vozniških listkov, ker pijan človek po paragrafih ne sme v vlak, če pa je v njem, ga mora spovednik na prvi postaji postaviti na tla. Možakarja sta začela zmerjati, dokler jih orožniki niso odvedli na glavarstvo, kjer sta odsedela več dni, sodnija bo pa radi paragrafa 104. še posebej rekla svojo besedo.

d Velika poneverba. Preteklo soboto je veletrgovec Karl Schmidt v Mariboru poslal svojega uradnika 19letnega Goloba v Narodno banko po 150.000 Din. Banka je denar izplačala, toda Goloba ni bilo več nazaj. Ko so ga zastopali čakali, so popoldne šli vprašati na njegov dom, kjer so pa zvedeli, da ga sploh ni bilo nič domu. Policija, kateri je bila stvar takoj prijavljena, je dognala, da se je fant z nekim avtomobilom odpeljal v Gradec. Takoj so telefonirali graški policiji, ki je drugi dan dognala, da je Golob prenočeval v nekem hotelu, nato pa se z nekim svojim tovarišem odpeljal z vlakom v neznan smer. Policije vseh evropskih mest že čakajo na gospoda Goloba, kadar bo izstopil na kakšnem kolodvoru. Premlad je, da bi je ušel.

d Uboj v Beli krajini. Na Radovici je med Stepanovimi in Tajčmanovimi nastal pretep. Pri tem je mrtev obležal stari Marko Stepan.

d Pobje med komitaši. V Štipu (Macedonija) so komitaši ustrelili na cesti ondotnega tovarnarja Mišo Gavriloviča in njegovega sina Rista. Ubili tovarnar je oče znanega komitaša Panče Gavriloviča, ki je organiziral napad na generala Kovačevića. Ker pa so komitaši sami razdeljeni v dve struji, ki si tudi z ubojstvi ne prizanašata, se misli, da so starega Gavriloviča iz maščevanja in sovraštva do njegovega sina Panče umorili njegovi nasprotniki. Morilci so pobegnili in jih niso mogli izslediti.

d Žena hotela zažgati moža. V terek ponoči je žena Hije Elpala v Segedinu polila svojega moža, spečega v postelji, z bencinom in ga zažgala. Elpal se je zbudil, ko je bila že vsa postelja v plamenu. Skočil je skozi okno na dvorišče in vrgel s sebe gorčice perilo ter nato prijavil vso stvar policiji. Do sedaj se ni moglo ugotoviti, zakaj je Elpalova napravila to, vendar je bilo dognano, da je pobrala ves denar in dragocenosti ter pobegnila v Jugoslavijo. Naše oblasti so uvedle preiskavo.

d Ogromen tunel za avtomobile. V združenih državah Amerike so izpeljali 31 metrov pod ogromno reko Hudson 8 km

Radovan Hrastov:

Popotna pisma.

(Nadaljevanje.)

IX.

Škofja Loka.

Ob zlitku obeh Sor čepi, razpoložena v obronek hribovja, ki se kakor veriga vleče od Davške planine sem.

Iz Tavčarjeve »Kronike« jo vem. Toplo občuteno je Mo prijetno branje iz knjige v spomin in zanimanje. Pa sem še drugih knjig bral o njej in jo takole površno poznam v tiste čase nazaj, ko so Brižinski gospodje pod seboj imeli posvetno in cerkveno oblast.

Kar pa iz opazovanja povedati vem, je le to, da grade zunaj mesta veliko poslopje, kjer bo nastanjena — vojska. Če le kje, je tukaj potrebna garnizija. Ze zato, da se bodo fantje, ki hodijo služiti vojake, naših hribov in dolin in krajev sploh navaditi mogli in se jih bodo in jih spoznali vsi skozi ob meji. In potem, da bo naš soldat — in sicer: soldat! — katerikoli tudi tja gor pogledal prek brd in se bo vsaj s pogledom vjel v bahavost laško, ki se ošabno spreha po slovenski zemlji onstran meje s krivci za klobukom, s figo v žepu in tecl-tecl na jeziku. Da bo vsaj s pogledom objel in poljubil bridko našo zemljo in naše ljudi in jih

dolg predor, ki sestoji iz dveh cevi s premerom 7 m. Predor je razsvetljen tako, da razsvetljava nič ne zaostaja za dnevno lučjo. Posebna policija urejuje promet. Vsako uro vozi skozi predor približno 3800 avtomobilov.

d Propala plemkinja. Pred več meseci so v bližini Csegleda na Madjarskem na posestvu grofa Karasya našli 45letnega grofa mrtvega. Obdukcija je dognala, da je bil zastrupljen. Uvedena je bila preiskava, ki je našla dokaze, ki so zelo obtežili grofovo ženo. Ko je bil sum najtežji, je grofica zginila. Rodbina grofa Karasya je najela detektiva, ki je imel nalogo, da izsledí pobeglo grofico. Po dolgem iskanju je detektiv izsledil pobeglo grofico v nekem zabavišču v Belgradu, kjer je plesala. Bila je že tri mesece v Belgradu kot plesalka. Ko jo je detektiv opazil, je zahteval od policije, da jo aretira. Grofica pa je medtem zopet zginila.

d Nekomu. Dobili smo od nekod in od nekoga pismo, v katerem nas nekaj prosi. Toda nobeno ime ni čitljivo, niti kraj, niti pisec. Zato mu seveda že radi tega ne moremo ustreči, ker se ne vemo kam obrniti z odgovorom.

d ŽIKA je samo enal. Če hočete piti res dobro in ne predrago kavo, zahtevajte izrecno »Žiko«. Pazite na to ime radi številnih ponaredb!

d Nosečim ženam in mladim materam priporočam naravno »Franz-Josef«-grenčica do urejnega delovanja želodca in črev. Glavni zastopniki novodobnega ženskega zdravilstva so preizkusili »Franz-Josef«-vodo v pre mnogih slučajih kot brezizjemno naglo, zanesljivo in brez bolečin učinkovito sredstvo. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

bo vzljubil tudi možak tam doli od juga, iz doline Vardarja in Morave in Drine in drugih voda in seljak šumadijski in črnogorski junak z bosanskim vred — vsi, vsi... kar nas je bratov svobodnih...

Toliko bo le pomagano s tem, da bo več rešpektu in manj bahave ter izzivalne bojevitosti tam preko od onih, ki škilijo čez, — pa več upanja in vere v onih, ki bi hrepeneči in radostno, z vso možno ljubeznijo radi sem k nam prišli...

Ravno v teh dneh je to poudariti treba, ko bomo v par dneh obletnico obhajali spet, kar je ustvarjen za nas nepozabni in tužni dan, nesrečni Rapallo, pogodbeni kraj naše sramote in začetek vsega gorja naših bratov in sester v gorških brdih in tam naokoli...

Potlej bi še katero povedal o mlekarški šoli, ki se bo v Škofji Loki zidala, pa naj bo prihranjeno to za tedaj, ko jo bodo Škofjeločani že imeli. Takrat jih pridem spet pogledat, odtod pa v Poljansko dolino, ko sem letos hodil le po Selški.

Pozdravljeni tedaj!

Ljubljanski sprehodi.

II. Med vrbe in ciprese...

Praznik vseh svetnikov.

Kakor dve ogromno narastli, siloviti reki se pomikajo množice vernih po obeh dovoznih cestah, Martinovi in Linhartovi, proti cerkvi sredi polja, na gomile svojih dragih pokojnih — k Sv. Križu. Cesta gosto zasedena v vsej svoji širini s pešci, vmes avtomobili, kočijaži, kolesarji; posameznik utone v tej pestri množici črno oblečenih ljudi.

Omnibusi davažajo vsake pol ure brez premora. Zamolklo odmevajo njih trobke v mlr jesenskega polja in skladajo z dnevom zamim in ljudmi, pustimi, otožnimi, žalostnimi...

Edini dan v letu, ki tiče vse in vsakogar in smo vsi ene misli in enega samega spomina: tam počivajo oni, ki smo jih tekom življenja res radi imeli...

Saj ga skoraj ni človeka, ki bi ne imel nikogar tam!...

Skozi vrata obzidja se vsipa množica v notranjo stran, gnete se, tišči, hiti, hiti...

Med vrbe in ciprese...

V sredino se stekajo vsa pota in hodi in steze od vsepovsod. Tam pa stoji mogočen železen križ, na njem Krist, vsem mimohodnim v glasen memento in klic: Glejte, jaz — sem!

Tamkaj na desno, v ospredju je grob onega, ki mu Slovenci dolgujemo hvaležen, dvakrat hvaležen in časten spomin. Tistega, ki mu gre v enajsto leto njegov molk!

Krek! Ali nisem že mnogo besed zapisal o njem, o žitju njegovem in delu in še to in ono, v tem letošnjem letu, ki je deseto, kar počiva? Sem! Še celo preveč sem morda, ali treba je bilo in bo še treba pisati o tem, pisati mnogo, mnogo... Da ga ja ne bo med nami, ki ne bi vse vedel o njem.

Zatorej naj še in le o njegovem domovju v senci cipres eno, dve povem.

Hvaležen narod mu je postavil grobišče, kakor ga ni še nikomur postavil doslej. Kdor ga je videl, ve in prizna: ni ga bolj mogočnega med grobovi na pokopališču ljubljanskem! Dva vel-

žestna velikana sta vklesana in kamna in stojita ob strani kleče in globoko sklonjeno glave nad samo gomilo. Resnično žalovanje in jok izražata — in ga bosta še pozanim rolovom klicala v spomin, da ne bodo pozabili svojih dolgov in molitve zanj. Saj človeka, ki mimo gre in pogleda te postavi kamnitih orjakov, nehoti v notranji nekaj zgrabi, nekaj mogočnega, silnega...

Da! Sklonjenih glav in potrjih stojita velikana — v simbol vsega naroda žalujočega, nas vseh!

Danes jima ležijo v naročju kopi jesenskega cvetja in rož in zelenega smrečja, jelševja in cipresnih listov. Na grobu med njima pa je njegova mladina ta dan in še ob desetletnici smrti njegove položila venec, z narodno barvnimi trakovi je prepletel in prepel.

Tam dalje je smrekov gaj. Prostor, kjer počiva na stotine fantov in mož, ki jih je vojna odtrgala od njih domov in svojih rodnih, jih raztresla širom zemlje, po vseh bojnih Evrope, po bojnih poljanah, daleč, daleč od svojih domačih in rodnega kraja. Tudi Ljubljana je sinovom raznih narodov in od vsepovsod, ki so preminili v njenih bolnišnicah in drugod, odbrala prostor, kjer so zbrane njih kosti, le njih imen videti ni — in tudi kričev samih v pretežni večini ne. V dolgih, zaravnanih gredah počivajo junaki, spe večni sen boreci in mučeniki s krvavih bojnih poljan. Letos žele jim je občina ljubljanska postavila velike lesene križe v enakih razdaljah in le z letnicami na njih: 1914—1918. Uredila je tudi pota med gredami in jih posula s svečim, belim peskom, grobove pa dala okriti s cvetjem in postaviti nanje v pravih, enakih razdaljah svečice.

Kadar vam je to videti in se spomnite, kako zapuščen je bil ta kraj tam pred leti in še lani, se vam utrne bridka misel: o domovina, kaj žele po tolikih letih več, kaj je tvoja sveta dolžnost! ... Kaj žele zdaj voditi hoče za vse tisto, ki so se za tvojo svobodo bili in prelivali svojo srčno križ!

Mrk je mož iz kamna, ki stoji na podstavcu, odtrgati puške ob sebi držeč, v drugi roki kape, — in ki predstavlja skupen spomenik vsem padlim slovenskim fantom in možem na vseh evropskih bojnih poljanah. Tudi ta bo klicar našim znanostem, kdo je bil in kje, ki je biljenje dal, da smo ga obranili drugi...

Saj piše:

Vsem
ki se prečili kri
in dali dušo
v borbi zoper nasilje
nam za svobodo.

Govornikove besede sem vjel in je povem: »Zahvalim vam, ki ste prišli, da ste prišli in ste pokazali svojo vero in svoj spomin tistim, ki so na širnih in raznih bojnih poljanah dali življenje za nas in kri za našo svobodo. Zahvalim se vam, ki ste cvetja na grobove nanесли vsem tem, ki niso nikogar rodnih, ki bi jim plevel obral z njihovih gred in jim pobistil in rože sadil in jim zalival. Zahvalim se tistim, ki jim usluge ceniti veme za lesene križe in posute pote na tem skupnem vojaškem grobišču, za katere se dostaj nihče brigati ni... Vsem vam leviti in še goditi in pesem za tople in kalne slovesno, kar ste nam s pesnijo dali!»

In še enkrat turobno zaigra pozvna in rog iznad drugih glasbil v visok solo akord, mrk in točen, kakor sam smrtni klic...

Potem sproči ukazna beseda še salvo iz pušk — in blagoslov kadila se dviga v nebo, pred prestol Večnega... Koučana je slavnost.

Dobrduška, Solunska fronta, Koroška, Judenburg, Murau, Radgona, Codroipo, Kotor-Pulj — imena, vklesana v mrzel kamen. Imena, ki udarjajo in dajejo pečat tistim dnem, ki so prešli.

Da bi jih nikdar več ne bilo!

ST. VID PRI STIČNI.

Zdravstveni tečaj. Higijenski zavod v Ljubljani priredi od 13. do 20. t. m. pri nas v društvenem domu celotedenski tečaj, združen s higijensko razstavo s sledečim sporedom: Otvoritev in prvo predavanje v nedeljo 13. t. m. ob pol 8, drugo predavanje ob 11 in tretje ob 15. Enako prihodnje nedeljo. Predavanja bodo pojasnjevala skioptične slike, oziroma film. Razstava, ki je zbujala na letošnjem jesenskem vselejmu v Ljubljani največje zanimanje in priznanje, bo ves teden stalno odprta. — Vabljeni ste vsi prebivalci iz vsega višnjegorskega in bližnji iz trebanjskega okraja. Ne zamudite lepe prilike, ker je vstop prost in ker v bližini ne bo kmalu enake razstave! Pred par leti smo vsi brali knjigo Družbe sv. Mohorja »Kako si ohranimo ljubo zdravje«. Kar smo takrat samo brali, bomo zdaj na tečaju tudi slišali in videli. Zato naj pride na tečaj vsakdo, ki hoče ohraniti ljubo in dragoceno zdravje!

ŠKOFJAVAS.

Pri nas imamo 20. t. m. občinske volitve. Bovejale se bodo kar tri stranke med seboj, in sicer: 1. gospodarska stranka, 2. SLS in 3. kmetijsko-delavska zveza. Nosilec gospodarske liste je sam g. župan Josip Kožuh, predsednik krajevnega odbora SKS, njemu pa sledijo sami pristni demokrati, kakor so: gg. I. Okorn iz Škofjevasi, A. Prekorček iz Prekorja, F. Čater iz Šmarjete. Kakor prva tako se tudi tretja sramuje pravega imena. Pravilno bi se morala imenovati socialistična lista. Nosilec te liste je občinski sluga g. Karl Lešnik, katerega bo moralo okrajno glavarstvo v smislu § 5. odst. 1. zakona o volitvah v občinska zastopstva kot občinskega uslužbenca iztrgati s kandidatne liste; potem pride na njegovo mesto županski kandidat in drugi podpredsednik SKS g. Anton Mahen, posestnik v Trnovljah. Na ta način imamo v Škofjevsi dve radičevski listi. Lista SLS ima pri teh volitvah drugega skrinjico. Nosilec te liste je g. Jožef Stohr, posestnik v Trnovljah, na drugem mestu pa kandidira bivši župan g. Josip Lamec, posestnik v Arčlunu. Volilci občine Škofjvasi! Dosedaj ste metali kroglice SLS v prvo skrinjico, a pri teh volitvah pa v drugo, nobene kroglice pa strankam, ki se sramujejo pravega imena.

NOVO MESTO.

Zrebanje elektnih baterij za ljudski dom v Novem mestu je na Martinovo nedeljo 18. novembra 1927. Zadržane same srečke, ki je planeta do 12. novembra, torej vsaj en dan pred izrebanjem. Neprodane srečke morajo razprodajati in drugi poslati nazaj do 12. novembra. Kdorko-koče zadeti, naj takej polje denar. Izrebane srečke bo objavil »Domoljub« en teden po izrebanju.

ST. PETER PRI NOVI MESTU.

S 16. oktobrom smo začeli pri nas s kmetijsko nadaljevalno šolo, ki bo trajala letošnje zimo pet mesecev in prihodnje zimo še pet mesecev. Za šolo se je prostovoljno prijavilo 60 fantov; od teh jih je 12 iz belocerkovske občine. Fantje so pokazali za šolo veliko zanimanja, ki seveda ne sme slonoma upasiti. Občinski odbor pa zasluži priznanje in zalivala, ki je prepotrebna šola ome-

gočil. — Zadnje tedne pri nas ljudje precej boljajo. Trpe bolečine v vratu in glavi. Nevarnih slučajev za to boleznijo ni. Pojavila pa se je tudi škrlatinka, za katero je najprej obolelo nekaj otrok, kasneje pa tudi par odraslih. Zdravstvena oblast skrbno pazi, da vse na škrlatinki obtelele nemudoma spravi v novomeško bolnišnico. Šola izmamo že par tednov zaprto. — Prosvetno društvo je imelo 16. oktobra občni zbor, ki je bil izpopolnjen s predavanjem o velehradskem romanju. V kratkem se bo vprizorila v Domu svetovno znana in ljubljena igra »Mlinar in njegova žena«. Če bodo igralci storili svojo dolžnost, bo to užitek prve vrste.

POSVETIMO ŠOLSRO MLADINO SRCU JEZUSOVEMU.

Podružnica društva »Krščanske šole« na Vrhu pri Ljubljani je priredila na praznik Kristusa Kralja, 30. oktobra 1927 kaj lepo in pristočno slovesnost: kupila je za 1000 Din krasen kip Srca Jezusovega, mizar g. Drukovič je po osnutku učitelja g. Gašperina brezplačno napravil lep podstavek, članice »Krščanske šole« so okusno okrasile prostor v šolski veži, ki ga je dovolil krajni šolski svet kot mesto za kip. Slovesnost se je vršila po sledečem sporedu: Zjutraj ob 8 je prisostvovala šolska mladina skupni sv. maši v župnijski cerkvi, pri kateri je imel g. katehet p. Arhangel slavnostnemu dnevu primeren govor. Ob 9 je bila glavna služba božja s pridigo za starše s posebnim oziranjem na posvetitev. V cerkvi pred glavnim oltarjem je bil izpostavljen na nosilnicah lepo ozalšan kip Srca Jezusovega. Popoldne ob običajni uri govor, blagoslov kipa, posvetitev šolske mladine božjemu Učeniku, nato litanije. Po litanijah se je vršila procesija iz cerkve v šolo: deklici z zastavo, za njimi so nosili štirje učenci kip, za kipom je šla naprej duhovščina, nato odbor »Krščanske šole«, za njim deklice in potem ostalo ljudstvo v prav lepem številu. — Ko je dospel sprevod s kipom v šolsko vežo, je imel predsednik podružnice »Krščanske šole« na Vrhu g. Mehle iskren nagovor na šolsko mladino in je nato izročil kip v varstvo g. upravitelju Štruklju, ki je vspodbujal mladino k posnemanju lepih čednosti Kristusovih ter je prevzel kip v varstvo z objubo, da ga bo varno čuval in skrbel, da se v šolske prostore ne bo prikradel nikdar nauk, ki bi bil nasproten Kristusovemu. — Nato je deklamiralo šest učenek pesmico v čast pravega Srca Jezusovemu in vsaka deklica je položila pred kip kopek cvetja. Slavnost je zaključila lepo nabožno petje šolskih deklic. — Pohvalno naj omenjamo, da je prišlo k slavnosti g. Ivana Štruklja v pomoč tudi lepo število domačega občinstva in da je bilo v dokaz res pristojne slovesnosti tudi nariskatere moške oko — solzna.

Sklepamo s iskreno željo, da bi sledile podobnemu zgledu podružnice »Krščanske šole« na Vrhu, ki šteje 1200 članov, še ostale šolske slovenskih ljudskih šol. Proč bodoči praznik Kristusa Kralja naj zbere okrog Srca Jezusovega v naših cerkvah in v prostorih naših učilnic vse slovensko šolsko mladino!

DRAMLJE PRI CELJU.

Pri nas se bodo dne 20. novembra vršile občinske volitve. Slovenska ljudska stranka ima svojo listo. Liberalci pa si ne upajo pod pravim imenom v volilni boj. Sedaj niso več samostojni radičevci in demokrati, sedaj se pristaši gospodarske stranke. Naša ljudska stranka pa gre pod starim imenom v volilni boj. Zavedni Dramoljanci vse kroglice v 3. skrinjico, ki je skrinjica Slovenske ljudske stranke.

Pod tujim jarmom.

(Slike iz trpljenja usuznjanih bratov.)

Prvega novembra lanskega leta so se obnovili za goriške Slovence črni dnevi. Na Mussolinija je bil izvršen atentat. Ranjen je bil samo na nosu.

Takoj po prvih vesteh je začel po vsej državi, zlasti na Goriškem in osebno v Gorici divjanje razbesnelih fašistovskih tolp. Kot da bi imeli Slovenci na Goriškem kaj opraviti pri napadu Delavno društvo »Mladika«, ki je zbirala pod svojim okriljem najboljše slovenske fante in dekleta v Gorici, se je ravno pripravljalo na žaloigro »Prababica«. V garderobi so bile pripravljene štiri velike truge. Na odru je režiser vodil glavno vajo.

Kar naenkrat se oglasi po ulicah divje vpitje. Kaj je? Fašisti so bili telegrafično obveščeni, da je bil Mussolini napaden. Zbrali so vso sodrgo iz Gorice in celo iz Vidma. Po mestu so priredili spreved z godbo, za katero so korakale črne tolpe s puškami, bombami in mangelami (koro-bači). Kar se zasliši klic: Bežite, »Trgovski dom« gori! Na mestnem parku se je gnetla razbesnela množica in vpila »Fuoco!« (ogenj!). Par znorelih pobov je prislonilo visoko lestvo in udrilo v prostore. Po tleh so nastavili ekrazit in pohišstvo polili z bencinom. Skozi okna se je začel valiti črn dim. Množica je pobesnela. »Fuori i stranieri!« (Ven s tujci), »Abasso i schiavili« (Dol s sužnji!) »A morte« (Pobijmo jih!) — ti klici so odmevali v temno november-sko noč. Nad vratmi »Trgovskega doma«

se je prikazala mrtvaška glava in pod njo pet imen slovenskih voditeljev.

Igralci so preplašeni zapustili prostore v Marzinijevi dvorani, kjer je bil sedež »Mladike« in hiteli domov. Slovenci so trepetali kot kristjani za časa preganjanja Nerona, pradeča besnega fašizma. Matere so bežale z otroci v Solkan in Kronberg, možje so se stiskali v votlinah ob Soči in v kletih. Nihče ni bil varen življenja. Ne-zreli pobje so streljali po ulicah in udrili v dvorano »Mladike«! S seboj so nesli bencin in razstrelilne snovi, ki se pa niso hotele užgati. Ko so hoteli udreti v garderobo, so zaglodali štiri črne truge, strme obstali in jo odkurili pred »Katoliško tiskarno«, kjer so planili skozi razbita vrata in trgali, lomili, razbijali, žgali. Med napadalci je bilo videti tudi par slovenskih izdačic. Celo noč in še naslednji teden so krožile po mestu trume zagorelih arditov, podobnih razboj-nikom, ki so križali Odrešenika. Koliko strahu in nesreč so rodili ti črni dnevi!

Šele tekom treh mesecev se je položaj umiril in društvo je začelo zopet z delom. Dramatski in pevski zbor »Mladike« sta bili dve kulturni ustanovi, ki sta dajali mestu, okolici in deželi nebroj vzgojnih, poučnih in umetniško dovršenih priredit-jev. Italijani so gledali na to delo s skrito jezo in komaj čakali dneva, da se uniči to »irendentistično gnezdo«.

Ti dnevi so prišli. Po vipavskih vino-gradih so v začetku oktobra trgali grozdje. »Mladika« je napravila lep izlet, združen s trgatvijo v Saksidu. Dopoldne je pel v cerkvi pri maši polnoštevilni pevski zbor.

Cerkev je bila natlačena samih društveni-kov. Kot bi pridigar že slutil, je pretreslji-vo govoril o vinski trti in mladikah. »Osta-nite v meni in jaz ostanem v vas! Če vas preganjajo, pomnite, da so že preje pre-ganjali mene.« Zvečer je donela med plan-tami lepa domača pesem — drugi dan pe je prišel iz kvesture odlok: Društva »Mla-dike« ni več, ker je delovala v nasprotju z državnim redom! Stotine oči se je zasol-zilo. »Mladika« je bila Goričanom drugi dom in ta dom so ji zaprli.

V prazne prostore so se hodili poslav-ljat člani in članice. Prizori so bili pretre-sljivi! Koliko lepih dni je preživela mla-dina pri vzornem kulturnem delu — in sedaj je vse uničeno! Člani so dajali ko-rajšo, a v srcih je bilo vsem hudo.

V izpraznjene prostore se je naselilo italijansko sportno društvo, ki je začelo s plesno šolo. »Raje mladino pokvariti kot vzgajati,« to je parola italijanskih kulturo-noscev. Slovence vabijo v kine, nudijo jim brezplačno vožnjo v Rim, pripravljani so jim dovoliti ples — samo če se vpišejo v raznarodovalno društvo »Dopolavoro«, ki je svoje delo prevzelo iz naših poslovnikov — seveda samo zabavo, katero je poplitvalo s plesi in kino-predstavami. Vse pritožbe niso pomagale nič! Sto in šestdeset dru-štev so razbili, pa z zasmehom izjavili: Mi hočemo, da postanete Italijani! Basta!

Pretežko je breme, ki ga je nekrščan-ski fašizem zavalil na ramena trpečih bra-tov v Primorju. Mladike so zlomili — ostale so le korenine, ki so zarite globoko v dru-žini in katerih ne bo lahko iztrebiti.

Nasilstvo še nikdar ni trajalo večno!

11

Razno.

Pivo. »Danes je pa pivo prav zanič. Ko sem bil pred enim tednom tukaj, je bilo pa prav dobro.« — »To se mi pa zares čudno zdi, saj je vendar od istega soka.«

Beljakovina. Če se be-ljakovina kljub daljšemu lepenju ne utrdi, ji pri-denil nekaj citroninega soka.

Najdražja žlahtna kovi-na je platina. Leta 1925. je stal en gram platine povprečno 200 dinarjev, danes stane samo 100 di-narjev, a še zmeraj več kot pred vojno, ko je stal okoli 80 dinarjev v se-danji vrednosti.

New York. Promet v newyorškem pristanišču je večji kot v vseh dru-gih pristaniščih Zedinje-nih držav skupaj.

Majhno morje. Marmar-sko morje južno od Ca-rigrada je tako majhno, da vidiš zmeraj suho zemljo, čeprav se naha-jaš sredi morja.

Krompirja ne kuhaj ni-kdar v pokritem loncu. Ulaga, ki se tedaj v njem nabira, mu daje vode-nost in mu jemlje okus.

Orgelec je izumil Ne-mec Kristjan Meißner. Sedaj so razširjene po

Slavko Savinšek:

V goliških plazovih

Povest z gorenjskih planin

»Cilka, boj se vruga zelenega, hujši je od zlodja!« jo tolaži.

Cilka pa mu obrne obraz, da ji ne vidi zarde-lega, od solz mokrega lica, plane skozi vrata in steče po stopnjicah v podstrešno kamrico.

Janez stoji neodločen sredi sobe in premišljuje, pa ne ugame prav kljub premišljevanju. Sliši, da gre oče Hribar z voli domov. Pomagati mora iti spregat. In ko odhaja skozi vrata v vežo, davi iz sebe pridu-šeno:

»Tu ima sam zlodej kremplje vmes!« in pljune srdito skozi duri predse, kakor bi hotel izpljuniti vso golazen, ki zlo dela Cilki, ter stopi nasproti očetu Hri-barju, ko ravno zapeljejo voz na dvorišče.

Izpregla sta že in v kuhinji so mati pripravljali večerjo, ker je že solnce zašlo. Cilka je šla mlest v hlev in se je ognila Janezu, ko bi ga morala srečati. Pa vseeno je videl Janez njene oči in videl tudi, da so zajokane. A vendar ni stopil za njo, kakor tudi ga je peklo na jeziku, da bi vnovič vprašal Cilko, kaj ji je storil financar žalega. Ves večer pa je godrnjal sam pri sebi: »Golazen ti takak«

»Te je ujedlo?« se mu čudijo oče Hribar, ki niso vajeni, da bi Janez godrnjal.

»Kaj bi me?« se izogne Janez.

»I, sem menil! — Stopi no, Janez, do Jernejevca in vprašaj, če bi mi jutri mladi potegnili s konjem one mecesne na žago. Zevnik mi je obljubil, da bi jih koj

jutri vzal pod rez. Mladi Jernejevčev pa gre jutri na Fužino po opravku, bi pa mimogrede odložil pri žagi, ko bo šel dol prazen.«

»Ja, oče, grem!«

In je šel Janez. Ne takoj, ampak je še poprej po-gledal v hlev po Cilki, ker videlo se mu je, da je preje šla za živo mejo ter stekla po stezi proti Jernejevcu. Res je ni našel v hlevu, le žetnar je stal poln za vrati na stolici.

Šel je tudi sam tisto pot. Ko je prišel do Jerne-jevca ter opravil naročilo, je še mlado povprašal, če je videla, kam je šla Cilka.

»Je rekla, da gre k Bregarju pogledat, če ji je Liza nekaj prinesla s Fužine, ko je bila danes doli.«

»Aha,« se zahvali Janez in gre nazaj proti domu. Pa samo navidezno. Precej za Jernejevčevim hlevom zavije na desno v hosto, stopi čez pregrado in gre med grmovjem in drevjem skrit do Lovračeve bajte. Iz hoste ven vidi, da je bajta zaprta, pa krene dalje no-ter do tam, kjer pripelje kolovoz na cesto. Onstran ceste čez travnik stoji Bregarjeva bajta. Ko gleda tja v ono smer, vidi, da stoji pred vrati Cilka in govori z Bregarico; malo pomisli, pa stopi na cesto. Toda še predno zastavi drugo nogo nanjo, opazi financarja, ki ravno zavijeta okrog ovinka navzdol. Brž stopi nazaj in po kolovozu za prvo drevo. Tam se postavi tako, da ga ne more videti, kdor pride v smeri financarjev. Sliši od daleč, da se financarja smejeta in čuje med drugim, ko prihajata bliže, tudi ime Cilka. Pa še vidi, da se financarja ustavita in gledata proti Bre-garju, odkoder Cilka teče čez travnik na cesto.

Financarja dobro veda, kod bo Cilka zavila proti domu, pa gresta počasi dalje in pričakata deklo ravno, ko stopi na cesto. Janez dobro vidi in sliši vse, a vendar stopi v še bolj gosto grmovje.

Stari in mladi.

6. Kot in užitik.

Koliko prepira, koliko tožarenja in pisanja po sodiščih je že rodilo to vprašanje! In ga bo še, če ne bodo ljudje dobili drugačne pameti.

In zakaj?

Stari si včasih res toliko izgovore in s tako silo zahtevajo, kar jim gre, da je njih zahteva naravnost udarec za hišo. Zlasti, če mladega zadene neugoda v hlevu, toča na polju in druge nesreče, ki imajo vedno prosto pot v hišo. Taka brezobzirnost je vselej vzrok dolgoletnega sovraštva in težkega življenja med starimi in mladimi. Krivda je pa navadno na obeh straneh. Mladi si mislijo: saj vidijo stari, da ne morem dati; bodo že kako potrpeali. Stari nasprotno si pa mislijo: dolžan je dati, naj da; ali naj pa s prijazno besedo pove, da dati ne more. Tiste prijazne besede, ki bi vse popravila in uredila, kakor bi bilo prav, pa od nikoder ni.

Primeri se pa tudi, da si stari ničesar ne izgovore. »Fant je dober,« pravijo, »dekle ni napačna; bo že šlo, če bomo zdravi, dolgo pa tako ne bomo skupaj, zakaj smrt ni več daleč.« Človek bi vse to potrdil, če bi bilo kje zapisano, da moramo umirati lepo po vrsti: stari naprej, mladi za njimi. Pa je velikokrat ravno narobe. Umrje sin, umrje hči; stari pa še žive. In če se preostali član mladega zakona vdrgič poroči, kaj bo potem s starimi? Še tisti dan jih mlada dva lahko poženeta z grunta, na katerem sta visela z vso dušo, katerega sta

obdelovala z ljubeznijo in s krvavimi žulji. In nekdanj ponosna posestnika naj na stara leta nastopita poniževalno pot občinskih siromakov!

Vsega tega bi ne bilo treba, ko bi si bila stara dva o pravem času, ko sta imela še ključke v rokah, izgovorila kot in primerno potrebo in obleko. Kar je pri gosposki zapisano, velja za vse dni, kar pa ni zapisano, pa sami veste, koliko velja.

Zato se pa povsod držite tegale načela: Če je sin še tako dober in če je hči sladka kakor sam med, vseeno si je treba pri hiši zagotoviti kot in kar je še treba.

7. »Starši so tako čudni...«

Dostikrat se mladi pritožujejo čez stare: »Tako so čudni. Nič nočejo delati. Samo kregajo se in godejo.« In spet: »Pri sosedu radi delajo, doma pa ne. Naj jih pa še sosed redi! Lepa bi bila ta: jaz jim bom kruh rezal, sosed bo pa imel korist od njih!«

Pogovorimo se še o tem.

Vsi vemo, da je človek ustvarjen za delo. In da človek dela, dokler mu udje migajo. Pravih, poklicnih lenuhov je med ljudmi malo, skoro nič. Ali ni pa vsako delo za vsakega človeka. Tvoji stari oče je včasih pokosil cel travnik sam, v enem dnevu; danes je košnja zanj pretežka. Včasih je naložil po pet, šest voz sena, danes je pri prvem vozu popolnoma upehan. Tvoja mati se nekdanj ni ustrašila nobene žanjice, danes ne more več odžeti deset snopov.

Vesel bodi, če ti oče skleplje koso, če ti popravlja orodje, če grabi na travniku seno, zadovoljen bodi, če mati pleva na

vrtni in po njivah: tudi to je delo. Ko jih več ne bo, se boš moral tudi teh drobnarij sam lotiti in gledal boš, koliko časa ti bodo vzela. In če stara dva ne moreta ničesar drugega, kakor da se pulita z otroki doma: tudi to je delo.

Ne zahtevaj torej od starih dela, ki ga več ne zmorejo. Vidiš, tvoj sosed jih zna porabiti, ti pa zahtevaš preveč. Sosed jim lepo govori, jih pohvali, ti jim pa znaš povedati samo eno: »Za nobeno delo niste.« To pa boli. Misliš, da ne?

NAZNANILA.

n Ustanovni občni zbor »Zveze organizmov za Slovenijo se je vršil 26. okt. v Ljubljani. Poleg delegatov obeh organizmovskih društev se je obč. zboru udeležilo tudi precej organizmov s Kranjske. Sprejeta so bila pravila ter izvoljen odbor: pred. sednik Franc Klančnik, org., Smartno ob Paki; podpredsednik: Peter Lipar, org. v Mengšu; tajnik: Viljem Kuntara v Laškem; blagajnik: Ivan Zdešar, org. v Ljubljani; preglednika računov: Vinko Jovan, org., Dobrava in Stanko Premrl, Ljubljana; razsodnik: Stanko Premrl, Ljubljana. Sklenilo se je, da vsako društvo organizmov plača letno 500 Din članarine. Sprejeto se je več zelo važnih predlogov, o katerih bo poročalo vsako društvo na svojem občnem zboru. Razporeženje je bilo izvrstno, razmerje med štajerskimi in kranjskimi organizmi pristrano. Važen korak je storjen, sedaj pa na delo!

n Okolici Smednika naznanja Kat. prosvetno društvo v Smedniku, da se na občo željo ponovi igra »Vaški skupaj« v nedeljo 13. nov. ob 8. pop. Igra je dosegla prvič velik uspeh.

n Društvo kmetijskih strokovnjakov za ljubljansko in mariborsko oblast ima svoj občni zbor dne 12. novembra t. l. v Celju (mala dvorana Narodna); začetek ob 9. Pristop imajo tovariši člani in posebej vabljeni gostje. Vabimo na polnoštevilno udeležbo. — Odbor.

»Dober večer, Cilka! Od kod pa?« vpraša financar Ivan.

»Saj vidite. Od Bregarja,« in hoče dalje čez cesto na kolovoz.

»Kam se ti pa tako mudi, Cilka; počakaj malo!«

»Živina čaka, bom mudila.«

»Živina že počaka, saj še človek,« in Ivan da tovarišu znamenje, naj stopi dalje in ju pusti sama.

Tovariš brž uboga in gre po cesti dalje.

»Cilka, čemu si me preje udarila v lice?«

Cilka molči, v obraz ji plane rdečica.

»Ali si res tako trdosrčna?«

Pogleda ga Cilka z velikimi modrimi očmi in solze zaigrajo v njih:

»Vi ste!«

»Jaz? Zakaj?«

»Nič!«

Financar ugiblje in kmalu se mu posveti.

»Kaj pa si zaklicala za menoj, ko sem odhajal.«

»Saj ste slišali.«

»Ne vem, če sem,« se zasmeye pol v šali, pol v mlobi, da mu Cilka umakne oči.

»Čemu si tajila?«

Zdaj Cilka ne ve, kaj bi odgovorila.

»Ali boš jutri sama doma.«

»Ne vem; zakaj?«

»Prišel bi in bi se zmenila nadalje, natančneje.«

Rekel je; ali vseeno ga je globoko v srcu sram, ker je malo preveč pozabil na svoj ponos in za-ušnico. Toliko ga je spekló, da mu je vnovič priklicalo v oči isto kot popoldne, ko ji je zagrozil: Še žal ti bo. In Cilka je vnovič videla to zavratno grožnjo v financarjevih očeh. Toda sedaj ni neposredne nevarnosti za Matevža več. Posvarjen bo

pravočasno. Zato stopi bliže financarju, mu srepo pogleda v oči in mu trde pove:

»Ako kjerkoli zinete, kar sem zaklicala za Vami, mi ne hodite več blizu!«

»Tedad sem bil le prav slišal?«

Cilka hoče dalje, a financar jo prime za roko in jo pridrži:

»In sem na pravem kraju iskal!«

Toda Cilka mu iztrga roko in zbeži čez cesto na kolovoz ter se niti ne ozre ne. Tudi Janeza ne vidi, mimo njega odbrži po poti dalje.

Financar hoče za njo, pa se premisli in samo zakličče bežeči: »Lahko noč, srce! Nič se ne boj!« ter odide po cesti. Ko pa stopa mimo kolovoza, mu smehljal spreleti obraz in se vnovič ozre za bežečo:

»Pa boš le moja, ptičica!« vrže glasno iz sebe.

»Prej zlodjeva, ko tvoja, vrag zelen!« se davi v grmovju Janez, ki sliši tudi ta vzklík. Pa počaka še, da se stražnik oddalji, potem stopi iz skrivališča in gre domov po isti poti, kot je prišel.

Zmračilo se je medtem nekoliko in Janeza so že z večerjo čakali, ker hodil je počasi in razmišljaj spotoma. Razumel je, da financar tišči za Cilko; ali čemu so bile tiste besede Cilkinе, in kaj mu je povedala zdaj, ko se je k njemu sklonila in ji je srd goret v očeh, ni mogel doumeti. Zato mu je še večja skrb stiskala srce in komaj je odgovoril očetu, ko so ga vprašali, kako je opravil in kje se je tako zamudil.

Pri večerji so vsi sedeli tihi in komaj se jim je ljubilo zajemati. Cilka je samo pokušala, Janez pa ponajveč prazno žlico nosil v usta. Semtertje je skrivaj s pogledom oplazil deklet; toda Cilka je kmalu opazila, da hlapec nekaj sumi in mu ni dala oči. To je staroga hlapca srdilo še bolj in odložil je žlico.

vsem svetu. Na leto jih napravijo 50 milijonov, od teh v Nemčiji 49 milijonov 500 tisoč. Lani so v Srednji Evropi ustanovili 3000 šolskih orkestrrov na orgelce.

Potepuha. Sodnik vpraša potepuha: »Kje stanujete?« — »Nikjer.« — »In Vi?«, vpraša sodnik drugega potepuha »Jaz stanujem v prvem nadstropju nad mojim tovarišem.«

Pšenica na otoku Malta (Južno od Italije) potrebuje 64 dni, da dozori, na Braniborskem v Nemčiji pa 900 dni.

Največja pisarniška hiša sveta. Največjo hišo uradov in pisarn gradijo v New Yorku. Imela bo 30 nadstropij in bo 119 metrov visoka, torej skoraj dvakratni ljubljanski grad. Promet posreduje 82 osebnih dvigal in dve tovarni dvigali. Osebn dvigala se razdelijo v štiri skupine; nekaj jih posreduje promet med 2. in 8. nadstropjem, druga skupina gre od 9. do 16. nadstropja, tretja od 17. do 26., četrta od 27. do vrha. Skupna teža jeklenega odra je 22.500 ton. Dvigala, ki vozijo med 9. in 16. nadstropjem, se v prvih osmih nadstropjih nič ne ustavijo itd., torej imamo takorekoč vrsto kakor pri vlakih

Malo odgovora.

(Konec.)

Kdo je dober kristjan?

»Nekdaj je za dobrega kristjana veljal in je bil od duhovnov čistan tisti, ki je svoje življenje uravnal po tem, kar mu je vera, vest in pamet velevala; a po novem načelu pa velja za dobrega kristjana le tisti, zlasti pri duhovščini, kdor pogostoma prejema zakrament sv. Rešnjega Telesa, a spoved ni za vsakokratno prejemanje sv. Rešnjega telesa neizogibno potrebna in tisti, ki je zapisan v razna k. (hočete reči katoliška) društva in je naročen na razne k. časopise, čeprav sicer ni njegovo življenje posebno vzorno.«

Kaj bomo rekli na to?

Po veri moramo uravnati življenje. To je gotovo. Kaj pa vest? Oderuhi, ki so zahtevali visoke obresti, so ravnali po vesti, po svoji seveda. Ali so jih zato duhovni čislali? In pamet? Pamet je beseda, ki se da silno raztegniti. Mogoče vam je znan evangelij o krivičnem hišniku. Ko je videl ta mož, da bo ob službo, je poklical dolžnike svojega gospoda in jim je zmanjšal dolgove. Zase je modro ravnal, pametno, previdno, kakor hočete. A kako je bilo njegovemu gospodu vseh to početje? In kako bi bilo meni? Vam?

Držimo se vere, prijatelj, bo najbolj prav in najbolj pametno in najbolj vestno. Cerkev pa je, ki nas hoče narediti za dobre ljudi. In zato se poslužuje mnogih pripomočkov. Med njimi je seveda eden prvih zakrament sv. Rešnjega Telesa. Kar pusti-

mo mu to veljavo, ki jo ima od Jezusa samega; zmanjšuje nam namreč hudo nagnenje in potrjuje nam ljubezen do Boga. Ali hočete še Jezusovo potrdilo: »Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil.«

K. društva in k. časopisi so tudi pripomočki, ki se jih poslužujemo, če hočemo priti do čednostnega življenja.

Dober katoličan je pa tisti, ki skuša po povsebi vse vzorno in da naročniki naših časopisov niso sami svetniki, vemo pa tudi, da je zapisano: »Ne sodite, da ne boste sojeni.« Celo Jezus Kristus je imel v svojih vrstah enega, ki mu je bilo ime Juda Iskariot. Vedel je, kakšen tiček je, vendar ga ni odslovil. Zato tudi naši duhovščini pameten človek ne bo zameril, če koga višje čisla, kakor morebiti zasluži. In če morebiti čisla kakšnega takega, ki ga mi mrzimo. Duhovnik je vodnik in pastir tistih, ki jih ti ljubiš, pa tudi tistih, ki jih ti težko vidiš.

Dober katoličan je pa tisti, ki skuša po svojih močeh svoje življenje uravnati po navodilu božjih zapovedi, pa vedno pod vodstvom sv. Cerkve in od nje postavljenih služabnikov. In pod tem vodstvom bo našla tudi mladina svoje varno zavetje, samo če ga bo hotela.

»Cerkev naj stori svojo dolžnost!«

»Ako hočemo v tem (t. j. glede pokvarjene mladine) kaj izboljšati, mora prvo storiti svojo dolžnost Cerkev, potem bo tudi skrb staršev imela kaj uspeha, drugače je ves naš trud zastonj.«

Slišite, ljubi moji, ta poper pa diši popolnoma po liberalnih listih. Ti mislijo, da

so zato postavljeni, da morajo čez Cerkev in njene naprave zabavljati, nanjo blato metati in jo pred ljudmi sumničiti, češ, da je zatajila Kristusov nauk, da torej ne vrši svoje dolžnosti, da je zato nepotrebna...

Cerkev vrši svojo vzvišeno dolžnost v tako visoki meri, da si mi tega niti predstavljam ne moremo. Ne bom našteval tu raznih vzgojnih zavodov, ki so jih za Cerkev jako zaslužni možje ustanovili, ne bom koval v nebesa don Boska in njegovih naslednikov, ne bom obsirneje razpravljal o vzgojnih knjigah ljubljanskega višjega pastirja, ne o Volčevih člankih v »Bogoljubu«; rečem pa, da je Cerkev kot vzgojiteljica tudi med našim narodom storila svojo dolžnost v polni meri.

Dobe se pa duše, tudi dobro misleče, ki na vsako cerkveno delo obsojajo, ki jim je to, kar priporoča katehet v šoli ali duhovnik na prižnici, neumnost in ki to svojo sodbo tudi javno, pred vso hišo, pred vso družino izjavljajo in trud in delo duhovnikov zmanjšujejo.

Mnogo vernikov je, ki bi radi Cerkev vodili in ki samo to hočejo, da se mora Cerkev ravnati po njih željah, ne pa oni po navodilih sv. Cerkve.

In tu tiči zlo naše dobe.

Cerkev bodi naša vodnica, mi pa bomo njeni verni poslušalci, pa bo bolje za nas in bolje za našo mladino. Če bomo mi le za las pustili Cerkev in njena navodila, smete biti prepričani, da bodo naši otroci šli vsaj za deset korakov od Cerkve.

Mi storimo svojo dolžnost, Cerkev pa prepustimo voditi ne našemu, ampak svetemu Duhu!

12

Bankovcev, ki krožijo po naši državi, je za približno 5900 milijonov dinarjev.

Število brezposelnih na Angleškem je začelo padati; lani v oktobru jih je bilo 1.295.000, letos v oktobru pa 1.074.000.

Stanovanja za državne uradnike iz skupniška srečk. Na Češkem si znajo državni uradniki, ki jim država ne more napraviti stanovanj, sami pomagati. Pogodili so se z državo, da se gradijo stanovanja iz posojila na državne srečke za gradbo uradniških stanovanj. Iz tega posojila so do konca letošnjega junija zgradili v vsej češkoslovaški republiki za državne in druge javne nameštence 496 hiš s 5600 stanovanji. Skupni stroški za vsa stanovanja so znašali 776 milijonov dinarjev.

Modre oči znamenje zdravja. Ze večkrat smo brali, da na obeh lahko spoznaš, ali je človek zdrav ali ne. Novo je pa mnenje amer. zdravnika Levina, ki pravi, da so jasne modre oči znamenje polnega zdravja, vse druge barve nam pa pravijo, da sta telo in živčevje tako ali tako bolna. Vsak otrok se rodi z

»No, Janez, ali si že morda spotoma večerjal?«, ga oče priganjajo k jedi.

»Se mi ne ljubi.«

»Vidim.«

In zopet molče nadaljujejo z večerjo.

Mati prineso mleko. Muha pribrenči in se zapodi Janezu v skledico, ravno ko misli nesti v usta.

»Zlodej!« se zjezi in postavi posodo trdo na mizo.

»Kaj pa te je obsedlo nocoj, Janez!« za začudeni pogledajo mati.

»E, saj vidite, golazen mišjal!«

»Nu, nu, še nikdar nisi radi muh preklinjal!« se čudijo mati. Cilka pa se ne pritakne mleka.

»Ti tudi ne ješ nocoj, Cilka! — Čaj, pa jokalala si.«

»Nisem. Samo glava me boli.«

»Saj jo lahko!« se nenadoma vmeša Janez.

Oče in mati ga oba začudena pogledata.

»Ali sta se kaj sporekla?« vprašajo mati.

»Čemu bi se?« odgovarja Janez. Vidi, da Cilka rdi in ji sillijo solze v oči. Pa ga stisne v grlu in žal mu je, da je izdaval besedo, ki je vso nejevoljo vrgla iz njega.

»Nekaj morata imeti, ker sta oba taka nocoj,« menijo oče.

Tedaj Cilka sunkoma vstane od mize in hiti k vratom. Ne more zadržati solz.

»Počakaj, da pomolimo!« kličejo mati za njo.

A Cilka ne sluša. Vrata zapre za seboj in v sobi ostali slišijo, da je stekla po stopnjicah v gornjico.

»Križ božji, kaj je le šnilo vanjo!« se pritožijo mati.

»Janez, povej, kaj je bilo?« tišče oče.

Pa tudi Janezu je dovolj. Vstane tudi on in trdo

Tedaj Cilka sunkoma vstane od mize in hiti k vratom. Ne more zadržati solz.

stopi od mize. Pri vratih pa se obrne k starima dvema, ki gledata za njim:

»To vama povem, če še enkrat pride golazen zelena financarska k nam v hišo, ga zarinem doli v breg, da se ne bo nič več pobral!«

To rekši stopi med vrata in jih zaloputne za seboj. Tisti večer ga niso več videli.

ORGANIST

obnem cerkovník, dobi takoj službo na Krki pri Stični (Dolenjsko).

BRINJE laško, istrsko in hrvaško in **NOVE FIGE** dobite najceneje pri **FRAN POGAČNIKU**, Ljubljana, Dunajska cesta šte. 36.

Vse vrste

oblačilno blago

srajce, gate, otroške obleke, predpasnike itd.

kupite najceneje pri

„**MAKO**“

družba z o. z.

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 36

zraven Jugoavto.

Ogromno premoženje je v kožah divjačine

če se jih proda pri **PETER SEMKO** — krznarju v Ljubljani, Turjaški trg šte. 1, ki plačuje najvišje cene za vse vrste.

Kupujem **zobotrebcev** po naj- vse vrste višjih cenah
M. Pakič, Ljubljana, Sv. Petra nasip 27 (za vodo)

»Pa bi za njim stopil in poprašal,« poprosijo mati Hribarja.

»Se bo že unesel in povedal. Ubijem ga lahko, pa ne bo zinil, kadar noče!«

»Kaj pa je bilo?«

»Nekaj s financarji najbrže.«

»Sam Bog nam preloži.«

»E, kaj boš zdaj stokala, ko pa še ne veš ne, zakaj gre.«

»Bo pa že spet radi tihotapev kaj!«

»Hm! — Ko sem pripeljal domov, sem videl financarja odhajati dol po kolovozu, onega, ki je bil zdaj vsak dan pri nas. Gotovo je danes zopet tiščal v Cilko radi tihotapev.«

»Pa kaj naj bi imel Janez pri tem, saj je bil vendar s teboj?«

»Bil; pa je pred menoj prišel domov.«

»Je pa morda kaj videl ali slišal!«

»Hm?« —

Še ko sta legla v kamri k počitku, sta jima šli po glavi nocojšnji pogovori, pa nikdo od njiju ni hotel prav pripoznati, da nekaj slutiti; ker oba sta dobro videla, kako je financar vse te dni, ko je imel opravka pri njih, hodil z očmi za Cilko. Vendar se jima je videlo premalenkostno, da bi se Janez razburjal radi tega. A skrb jima ni dala spati, in oba, oče in mati, nista mogla dolgo zatisniti oči in še v spanju so mati z enim ušesom poslušali v gornjico nad sabo in v prelivanje zraka zunaj hiše.

Kako dobro slutiti ženska duša, pa čeprav preprosta v preprostem kmetiskem dekletu! Cilka je predobro razumela financarjevo grožnjo, ko je gledala na skrivaj v njegove oči in se ji je laskalo, ko jo je hvalil. Čutila je, da bo šlo med financarjem in Matevžem na življenje in smrt, čeprav je videla oba

V vsako hišo Domoljuba!

Najcenejše in najboljše kupite

razno blago katerega uvažam iz raznih čeških in angleških tovarn za moške povrhanike in ženske plašče, kakor tudi vsakovrstno sukno za obleke. Isto imam veliko zalogo raznovrstnega parhenta, katerega prodajam **izpod nebane cene**.

Se priporočam cenjenemu občinstvu

ANTON SAVNIK, Škofjaloka.

REVMATIZEM!

Javna zahvala.

P. n. Laboratorij „ALGA“, Sušak 12.

Prosim Vas, da mi s obratno pošto pošljete 4 steklenice „ALGA“ ker sem se prepričal, da mi je zelo pomagala pri mojem bučem revmatizmu in sem prepričan, da bom kmalu popolnoma zdrav. Preizkusil sem „ALGO“ tudi nekateri moji prijatelji in tudi ti so s njo zelo zadovoljni.

Spoštova vjem **FRANCO PONTKVAR**.

Videm-Dobrepolje (Kranjsko) 15. I. 1927.

Revmatizem? Kostobolje? Bolečaje?

Trganje v glavi in v boki? Omotico

ozdravite z zdravilom „ALGA“.

Vsaki stekleničici je priloženo navodilo o

vporabi. — Naslov na naročila po pošti:

Laboratorij „ALGA“, Sušak 12.

4 steki, za 77 Din, 8 steki, za 131 Din,

14 steki, za 205 Din, 25 steki, za 320 Din.

V ceni je računana poštovina, saboj in zavoj.

ST. JURIJ PRI GROSUPLJEM.

V nedeljo dne 3. nov. t. l. se vrši slavnostno odkritje spomenika padlih vojakov tukajšnje župnije. — Ob 9. sv. maša za padle vojake, ob 10. odkritje spomenika — govor (g. Bonačeka) na pokopališču ter blagoslovitev. Pevski zbor bo zpel več žalostink, igrala bo domača godba. Popoldne ob pol 3. se pa ponovi igra »Naša kric«.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebitve ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov ozioroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Kupim 8 modelov za izdelov. žlebakov od ambi-stroja ali pa prodam stroj, malo rabljen s 505 ploščami. M. Kralj, izdel opeke, p. Gradac, Belokrajina.

Proda se 250 komad. skoraj novih lesenih modelov za izdelavo strošne cementne opeke. Cena nizka. I. Vižintin, Ljubljana, Močnikova ulica 13.

Vajencu za krojaško obrt sprejemem takoj. Hrana in stanovanje pri meni. Fran Rešek, krojač, Kamna gorica št. 16, p. St. Vid n. Ljubljano.

Čevljar. pomočnika za zbito delo in vajenca, za oba vsa oskrba v hiši, sprejme Franc Logar, čevljar, Suha št. 4, p. Kranj.

4000 enolet. divjakov hruškovih jabolk in visokodebelno jabolčno drevje za jesensko sajenje, priznanih gorejskih vrst, tudi po nizki ceni drevesnica: Mibael Iskra, Hlebce št. 23, p. Lesce.

Učenca za krojaško obrt sprejme takoj Anton Jamnik, krojač, Rožna ulica 23, Ljubljana.

Sadni divjaki! 4000 jabolk in hruškovih divjakov, enoletnih, oddam. Franc Kmetič, Svibno št. 57, p. Radeče pri Zidanem mostu.

Sprejme se krepak in pošten fant kmečkih starišev, v pouk kovaške in polkovske obrti pri Leopold Debelaku, kovač, Radeče, p. Zid. most.

Kdaj je osel tako glasno rigal, da so ga slišali vsi ljudje?

(V Noetovi barki.)

oni večer prvokrat. In kakor je šla nenadoma in globoko v srce Matevževa ljubezcn in je še hitreje njena lastna privrela iz duše, tako je zaslutila tudi strast financarjevo in videla v njegovo srce, ko je v osvraštvo kovalo načrt proti Matevžu, ki mu je stal na poti pri njegovem prizadevanju. Le žal, da se je pustila premagati svoji skrbi za ljubljene fanta in je z enim samim krikom v hipni strašni bolečini izdala Matevža sovražniku, čeprav ta Matevža niti poznal ni. Slišala je tudi, Liza ji je pravila, kako je Matevž prekucnil financarja v vodo in je vedela, da za take tsvari ni odpuščanja brez povrnitve. Zato pa je bila njena prva skrb, da Matevža posvari. Vedela je, da je Matija tihotapev, vedela, da ljubi Lizo in da je zdaj za par dni doma, pa mu je stekla povedati, kaj je zagrozil financar. Takoj, ko je odšla Cilka od Bregarja, mora Matija odriniti na Golico, da še nocoj pove Matevžu in tovarišem, kaj jim preti. Obljubil je Cilki, da ne bodo v soboto in še par dni nosili čez mejo. Pomirjena je šla Cilka domov, spotoma pa ji je prineslo nasproti financarja. Ni si mogla kaj, da mu ne bi bila osorno v obraz zalučala, naj se čuva, izdati jo. O, čutila je, da mu je mnogo zanjo!

Noč je, vsa srebrna in jasna v blede lumini svetlobi. Cilka sloni na oknu svoje kamrice in gleda v lepo majsko noč. Prav pred njo se sveti Golica v luninih žarkih in kočna na vrhu je iz belega cvetja ključavnice pozdravlja. Tam gori tedaj je prišel njen Matevž oni večer, ko je rabežal k nji. Bog ve, kolikokrat je že hodil tam gori ter niže dole okrog ter po Rožici in po Petelinu, in tudi sem dol za hišo je gotovo malokdaj gledal, morda tudi v svetli lumini noči, kakor je nocojšnja. Morebiti je celo ponoči kdaj tu mimo šel. Pa ni slišal, kako je v spanju njeno srce klicalo onega, ki ga je želelo, a ki ni hotel priti blizu.

modrimi očmi, celo črški otroci, ki imajo pel rojstvu sivomodre oči. Spremembe v barvi oči ne povzroči podnebeje ali plemo, temveč razni strupi, kisline in druge škodljive snovi v telesu. 99 odstotkov vseh ljudi ima rjave oči; to je znamenje strupov v njih telesu. Če primerno živijo, ostanejo oči zmeraj modre; lahko tudi svojim očem daš prvotno modro barvo nazaj, če gotovih jedi ne uživaš. Irci imajo vsi modre oči, ker morajo uživati v prvi vrsti krompir in mleko, torej kar naravno hrano. Tudi mornarji imajo navadno modre oči, in sicer zato, ker vdihavajo čisti kisik morskoga zraka.

Podmorniki. V Splita sta prispela prva dva jugoslovanska podmorska čolna.

Pametna napravil. Nekomu dirkalnemu konju na Nemškem je bilo ime »Tepec«. Pri dirki je stavil neki gospod visoke vsote na tega konja in je vse stave dobil. Sreča ga prijatelj in ga vprašal: »Ja, ali se ti na konje takodobno spoznaš?« — »Oho, prav nič. Ko sem šel danes od doma, je zaklicala moja žena za menoj »Tepec«. Šel sem na dirkališče, sem na »Tepec« stavil in sem dobil.«

Ali se hočete temeljito osvoboditi

protina in revmatizma?

Revmatizem je grozovita, zelo razširjena bolezen, ki ne prizanaša ne revnemu ne bogatemu, svoje žrtve išče v borni koči pa tudi v palačah. Zelo mnogotere so oblike, ki se v njih pojavlja ta bolezen, in prav pogosto niso boli, ki jim dajemo vsa druga imena, nič drugega kot revmatizem. Sedaj so bolečine v udih in sklepkih, sedaj zopet otekli udje, sključene roke in noge, trganje, zbadanje po raznih delih telesa, da celo slabe oči so prav pogosto posledice revmatičnih in protinskih boli.

Kakor pa je raznolika podoba, ki jo nudi ta bolezen, tako mnogostranska so vsa mogoča in nemogoča sredstva, zdravila, mešanice in mazila, ki se priporočajo trpečemu človeštvu. Največji del med njimi ne more prav nič pomagati, kvečjemu prinese polajšanje za kratko dobo. Kar Vam tu priporočamo, je neškodljivo zdravljenje s pitjem, ki je pomagalo že mnogim bolnikom.

Naše zdravljenje je izborna in učinkuje naglo. Da si pridobimo prijateljev, smo se odločili, da bomo vsakomur, ki nam piše

poslali popolnoma zastonj

našo zanimivo, zelo poučno brošuro. Kogar torej mučijo bolečine, kdor se hoče na nagel način temeljito osvoboditi svojih boleznih brez vsake nevarnosti, naj piše še danes:

August Märzke, Berlin-Wilmersdorf
Bruchsalerstrasse 5, Abt. 303.

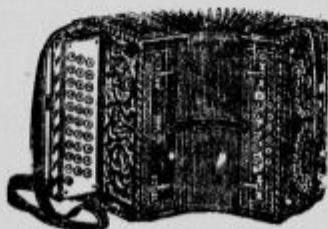
V VSAKO HIŠO »DOMOLJUBA«!

Kajenje je strup!

Vsakdo se more igranje odvaditi zdravju tako škodljivega kajenja z dr. Raseherja Putseh-tabletami. 1 omet 30 Din in poštolina, eno ozdravljenje 5 ometov 145 Din franko razpošilja tvrdka „Aurora“, Sremska Kamenica šte. 7. Dobiiva se tudi skoro po vseh lekarnah in drogerijah.

Železne peči in štedilniki

pri znani domači narodni tvrdki **FR. STUPICA**,
Ljubljana — Gosposvetska cesta 1.

Violine od 95.- Din
Harmonike 85.- Din
Gramofoni 345.- Din
Citre od 192.- Din
Mandoline 135.- Din

Tamburice, pihala
i. t. d. po najnižjih
cenah direktno iz
tovarniških skladišč

8 dni na ogled

Vsak instrument lahko vrnete, če ne ugaja.
Katalog zastonj! Zahtevajte ga takoj od

MEINEL IN HEROLD Maribor 107
tovarna glasbil in harmonik

Oslabljene živali vzbujajo sumnjo, da so

metljave.

Naročite živinozdravniku, da preišče govno in ako je živina okužena z metilji, jo bodeite popolnoma zanesljivo izlečili z

„DISTOL-om“

Male kapsule za ovce z napisom v cirilici
ДИСТОЛ

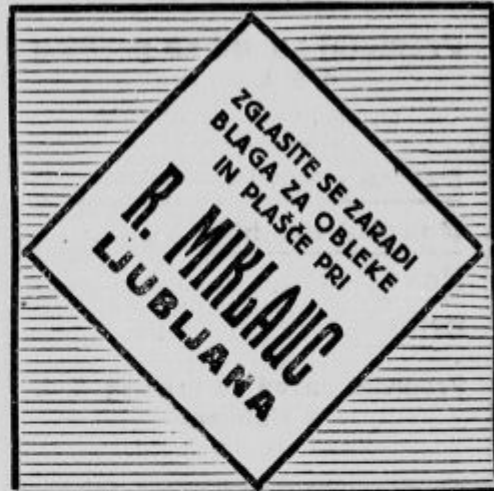
Velike kapsule za govedo z latinskim napisom
DISTOL

Izdeluje se Distol pod stalno kontrolo klinike za govedo veterinar. fakulteta vseučilišča v Zagrebu (Prof. RAJČEVIĆ).

Varujte se pred ponaredbami in nadomestnimi izdelki!

Navodila in brezplačno preiskovanje govna izvrši

„KAŠTEL“ tvornica kemijsko farmaceutskih proizvoda d. d.
KARLOVAC.

Pozor ženini in neveste! MODROCE

peresnice, posteljne mreže, divane in tapetniške izdelke nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN, tapetnik, Ljubljana
— Krekov trg šte. 7 (poleg Mestnega doma).

Preselitev pisarne.

S sledečim si dovoljujemo obvestiti cenj. občinstvo, da se je naša poslovna preselila s 1. novembrom t. l. v Ljubljani na **Sv. Petra cesto 24.**

Trgovina ostane še nadalje v **Selenburgovi ulici št. 3.**

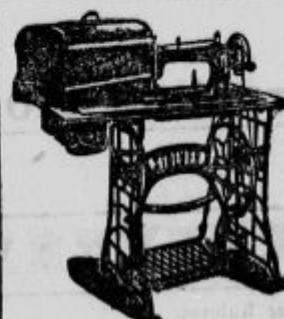
SINGER ŠIVALNI STROJI
BOURNE & Co.
FILIALA LJUBLJANA.

OBLEKE

ženske, moške in otroške, bluze, krila in plašče, lastni izdelki in dunajski modeli, nadalje puloverje, sviterje, telovnike in razne otroške pletenine, klobuke, perilo, nogavice, kravate in vse modne predmete razpošilja po čudovito nizkih cenah veletrgovina **R. Stermecki**, Celje, št. 19. — Zahtevajte takoj

ilustrovani cenik z več tisoč slikami. Naročila čez 500 Din poštine prosto. Kar ne ugaja se zamenja ali vrne denar.

Najpopolnejši
STOEWER
šivalni stroji

za šivanje, krojače in čevljarje ter za vsak dom.

Preden si nabavite stroj, ogledajte si to izrednost pri tvrdki

L. Baraga,
Ljubljana
Selenburg. ul. 6/1.
Brezplačen pouk.
15 letno jamstvo.

Prometni zavod za premog d. d. Ljubljana

prodaja po najugodnejših cenah
in samo na debelo

Premog, domači in inozemski za domačo
kurjavo in industrijske svrhe

Kovaški premog vseh vrst

Koks, livarniški, plavžarski in plinski

Brikete.

Prometni zavod za premog d. d.
o Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 15/I.

Trpežno usnje.

Kdor hoče res dobro obuti svojo družino za zimo,
in po nizki ceni, naj pride na **VRHNIKO št. 120**
v trgovino **Ivanu Mihevcu**, kjer boste
z usnjem k v novo povečani trgovini. - Ravno tam se ku-
pujejo svinjske kože in vse kože divjačine.

Bakrene kotle za kuhanje žganja

kotle za prašiče, posodo vlito in pločevinasto,
štedilnike, peči in vso drugo železarno Vam
nudi po najnižjih cenah znana tvrdka

Breznik & Fritsch

Ljubljana, Stritarjeva ulica 7.

Posnemalniki za mleko, plahte

za vozove in konje pri znani domači narodni
tvrdki **FR. STUPICA**, Ljubljana, Gosposvetska 1.

Najboljši in najlepši nakup blaga,

jesenskega in zimskega, za

ženske in moške obleke

kakor druge potreb-

ščine kupite le v

znani trgovini

pri

Češniku
Ljubljana, Lingarjeva ulica

Pozor

neveste in

ženini pri nakupu

bališča! Pozor šivilje in

krojači! Zahtevajte uzorce!

➔ V VSAKO HIŠO »DOMOLJUBA«! ➔

Jaz Ana Čilag

s svojimi 185 cm dol-
gimi divnimi Lorelei
lasmi sem dobila iste
vsled uporabe pomade,
katero sem sama iz-
našla. Ista je priznana
kot edino sredstvo pro-
ti izpadanju, za pod-
krepitev razvitka za goste lase
in za ojačenje las.

Pospeši pri damah, gospodih
in otrocih razvitek gostih in kre-
pih las in jim da že po kratki
uporabi naravni blesk in naravno
barvo ter jih varuje pred prera-
nim osivenjem tja do visoke sta-
rosti. Čilag-pomada odstrani
prhljaj tekom 48 ur. Nobeno drugo
sredstvo ne vsebuje toliko hran-
ljivih snovi za lase kakor Čilag-
pomada, ki je po vsej pravici
pridobila si svetovni sloves, ker
dame in gospodje že po uporabi
prve steklenice dosežejo najboljši
uspeh; izpadanje las izostane po-
polnoma že po nekaj dneh in poka-
že se takoj nova rast. Ta uspeh dokazuje
moj 50 letni jubilej in milijoni zahvalnih
pisem, ki sem jih prejela iz celega sveta.

Cena velikemu lončku Čilag-pomade
Din 60.—, dvojnemu Din 90.—. K vsakemu
lončku je potrebno: 1 stekl. Special Shampoo
(za 20 kratno izmivanje glave) Din 25.—. —
Poština posebej. Razpošilja se proti povzetju
ali predplačilu iz tovarne za S. H. S.

Laboratorij „Aurora“,
Sremska Kamenica št. 7.

Edino pri meni dosežete najnižje cene

v manufakturnem blagu.
Ravnokar dospelo v krasni izbiri zimske blago:
moški in ženski štofi, barhenti, flanela in drugo
volneno blago. Posebno razkošna izbira v dubel-
nih za moške suknje in sukniče. Razno drugo
manufakturno blago. Lepa izbira v ženskih, moških
in otroških jopicah; krasne svilene rute in krava-
te. Spec izbira krasnih moških srajc: Vsled
pravočasnega ugodnega nakupa so cene brez kon-
kurence. Dalje velika izbira v kuhinjski emajli-
rani in litoemajlirani železni posodi, porcelanu, ste-
klu, svetilkah itd. Staklo za okna, okovje ter dru-
ge potrebščine. Vedno sveže prvovrstno špeci-
rijsko blago in moka po znižani ceni. Stalna za-
loga splitskega in trboveljskega cementa. — Za
cenj. nakup se najtopleje priporočam in jamčim
za solidno postrežbo.

J. MENART, trgovec — DOMŽALE.

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogo-
voru ter brez vsakega odbitka.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo, v lastni palači, zidani še pred
vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo
in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z **ne-
omejenim** jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega več-
kratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 120 milijonov Din.